

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DİLEKÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
17 Temmuz 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Sunay Karamık'ın, Komisyonun bugünkü gündemine, Komisyonun faaliyetleriyle ilgili güncel bilgilere, Komisyon bünyesinde kurulan Akran Zorbalığının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Başkanlığına seçilen İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü'yu tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Aydın ve Muğla sınırları içindeki Bafa Gölü ve Antik Latmos Bölgesi'yle ilgili bazı sorunlara çözüm önerileri sunan 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe'ye ilişkin görüşme

2.- Seda Köslüoğlu'nun toplumda finansal okuryazarlık konusunda farkındalığın artmasına ve yatırımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunduğu 11/7/2024 tarihli D28-10166 numaralı Dilekçesi'ne ilişkin görüşme

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal'ın, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe'yle ilgili yapılan görüşmelerdeki konuşmasında kendisine sataştığına ilişkin açıklaması

2.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, emeklilerin geçen hafta sendika aracılığıyla Dilekçe Komisyonuna yaptıkları 100 bin civarındaki imzalı başvurularına ilişkin açıklaması

V.- KARARLAR

1.- 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe'yle ilgili olarak Aydın ve Muğla sınırları içindeki Bafa Gölü'nde ve Antik Latmos Bölgesi'nde yerinde inceleme yapılmasına ve gerekli hazırlık çalışmalarının Komisyon Başkanlığınca yürütülmesine ilişkin karar

2.- Türkiye'de finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve düzeyinin artırılması konusunda kurulan alt komisyon raporları üzerinden Komisyon çalışmalarına devam edilmesi, alt komisyonların gündemlerindeki konularla ilgili ihtiyaç görmeleri durumunda 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi kapsamında bilirkişi görevlendirme, idari denetim yapılmasını isteme, yerinde inceleme yapma ve benzeri yetkileri kullanabilmesine ilişkin karar

VI.- ALT KOMİSYONLAR

1.- Türkiye'de finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve düzeyinin artırılması konusunda alt komisyon kurulması

DİLEKÇE KOMİSYONU

2'nci Toplantı

17 Temmuz 2024 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dilekçe Komisyonu saat 14.08'de açıldı.

Komisyon Başkanı Sunay Karamık, Komisyonun bugünkü gündemine, Komisyonun faaliyetleriyle ilgili güncel bilgilere, Komisyon bünyesinde kurulan Akran Zorbalığının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Başkanlığına seçilen İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü'yü tebrik ettiğine ilişkin açıklama yaptı.

Dilekçe Komisyonu Genel Kuruluna sevk edilen

Aydın ve Muğla sınırları içindeki Bafa Gölü ve Antik Latmos Bölgesi'yle ilgili bazı sorunlara çözüm önerileri sunan 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe'ye

Seda Köslüoğlu'nun toplumda finansal okuryazarlık konusunda farkındalığın artmasına ve yatırımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunduğu 11/7/2024 tarihli D28-10166 numaralı Dilekçesi'ne

İlişkin görüşme yapıldı.

6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe'yle ilgili olarak Aydın ve Muğla sınırları içindeki Bafa Gölü'nde ve Antik Latmos Bölgesi'nde yerinde inceleme yapılmasına ve gerekli hazırlık çalışmalarının Komisyon Başkanlığınca yürütülmesine karar verildi.

Türkiye'de finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve düzeyinin arttırılması konusunda alt komisyon kuruldu.

Alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılmalarını sağlamak üzere AK PARTİ'ye 3, CHP'ye 1, DEM PARTİ'ye 1, MHP'ye 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşması ve alt komisyonun 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanması kabul edildi.

Alt komisyon raporları üzerinden Komisyon çalışmalarına devam edilmesi, alt komisyonların gündemlerindeki konularla ilgili ihtiyaç görülmesi durumunda 3071 sayılı Kanun'un 8'inci maddesi kapsamında bilirkişi görevlendirme, idari denetim yapılmasını isteme, yerinde inceleme yapma ve benzeri yetkileri kullanabilmeleri kabul edildi.

Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe'yle ilgili yapılan görüşmelerdeki konuşmasında kendisine sataştığına,

Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan, emeklilerin geçen hafta bir sendika aracılığıyla Dilekçe Komisyonuna yaptıkları 100 bin civarındaki imzalı başvurularına,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 15.59'da toplantıya son verildi.

17 Temmuz 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.08

BAŞKAN: Sunay KARAMİK (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet Salih DAL (Kilis)

SÖZCÜ: Süleyman ŞAHAN (Yozgat)

KÂTİP: Behiye EKER (İstanbul)

BAŞKAN SUNAY KARAMİK – Komisyonumuzun değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları ve kıymetli katılımcılar; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayımız vardır. Dilekçe Komisyonu Genel Kurulumuzun 28’inci Yasama Dönemindeki 4’üncü Toplantısını açıyorum. Toplantımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Sunay Karamık’ın, Komisyonun bugünkü gündemine, Komisyonun faaliyetleriyle ilgili güncel bilgilere, Komisyon bünyesinde kurulan Akran Zorbalığının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonu Başkanlığına seçilen İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü’yü tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN SUNAY KARAMİK – Değerli üyelerimiz, bugünkü toplantımızın gündemini 12 Temmuz 2024 Cuma günü sizlere yazılı olarak iletmış ve ayrıca TBMM uzantılı e-posta adresinize de göndermiştik.

Gündemimize geçmeden önce Komisyonumuzun faaliyetleriyle ilgili güncel bilgileri vermek istiyorum. Bildiğiniz üzere, 3’üncü Toplantımızda sizlere bu konuda ayrıntılı bilgi vermiştik. Aradan geçen sürede Komisyon Başkanlık Divanımız 22’nci Toplantısını gerçekleştirerek 361 dilekçe hakkında 271 Başkanlık Divanı kararı almıştır. Böylelikle 28’inci Yasama Döneminde Başkanlık Divanının gerçekleştirdiği 22 toplantıda 9.731 dilekçe hakkında görüşülebileceğine ilişkin 4.992 karar almıştır. 79 dilekçe mevzuata uygun olmadığından ya da mükerrer olması sebebiyle işlemden kaldırılarak hıfzolanmıştır. 28’inci Yasama Dönemimizde Komisyonumuza gelen toplam başvuru sayısı 17 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla 10.288’e ulaşmış bulunmaktadır.

Hatırlanacağı üzere 3’üncü Genel Kurul Toplantımızda İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumlarında Akran Zorbalığının Araştırılması ve Alınabilecek Önlemlerin Belirlenmesi Alt Komisyonunu kurmuştuk. Alt Komisyonumuz ilk toplantısını 10 Temmuz 2024 tarihinde gerçekleştirmiştir. Toplantıda İstanbul Vekili Yıldız Konal Süslü Başkan seçilmiş ve alt komisyon çalışma usul ve esasları kararlaştırılmıştır. Sayın Süslü’yü tebrik ediyorum. Alt komisyon üyesi milletvekillerimize çalışmalarında başarılar diliyorum.

Komisyon gündemimize geçmeden önce, değerli basın mensubu arkadaşların toplantı salonundan ayrılmalarını rica ediyorum, yazılı basın kalabilir.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Aydın ve Muğla sınırları içindeki Bafa Gölü ve Antik Latmos Bölgesi’yle ilgili bazı sorunlara çözüm önerileri sunan 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe’ye ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Komisyonumuzun faaliyetleri hakkında verilen bilgilerin ardından gündemimizin “Genel Kurula Sevk Edilen Dilekçeler” kısmındaki işlerin görüşülmesine geçiyorum.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Sayın Başkan, gündeme geçmeden önce gündem dışı ya da toplantının sonunda da olabilir, bir söz talebim olabilir mi?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Tabii ki, tabii ki.

Bu kısmın ilk sırasında bulunan 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe üzerinde görüşmelere başlıyoruz.

Ülkemizin tarım ve turizm gelirlerini artırmak; doğal, kültürel ve tarihi değerlerini korumak ve yerel ekonomiyi kaldırmak amacıyla tabiat parkı olan Bafa Gölü ve Antik Latmos Bölgesi'yle ilgili bazı sorunlara çözüm önerileri sunan 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe hakkında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığından alınan bilgiler ve konuya ilişkin yapılan araştırmalar neticesinde konunun ayrıntılı çalışmayı gerektirdiği kanaati hasıl olmuş ve bu nedenle dilekçenin Başkanlık Divanımızca Genel Kurulda görüşülmesine ihtiyaç görülmüştür.

İlgili bakanlıkların temsilcilerinin yanı sıra, Aydın Valiliği ile Muğla Valiliği temsilcileri de bugün Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere buradalar.

Şimdi kendilerine söz vereceğim ama siz Sayın Vekilim, İbrahim Bey, şimdi mi söz almak istersiniz, sonra mı?

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Nasıl uygun dersenez.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Açılış gündemiyle ilgili ise alabilir ama genelle ilgili ise daha sonra daha iyi olur Başkanım.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Dilekçe Komisyonuna iletilen konulardan biriyle ilgili...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – O zaman bu konuları, evet, inceleyelim, konuşalım, karara bağlayalım, ondan sonra.

Teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi, Aydın Valiliği ile Muğla Valiliği temsilcileri de bugün Komisyonumuzu bilgilendirmek için buradalar. Öncelikle kendilerine söz vermek istiyorum.

Önce kim söz almak ister?

Önce kendinizi tanıtırırsanız memnun olurum.

Buyurun lütfen.

MUĞLA ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRÜ ÖMER BOLAT – Tabii, Bafa göl olunca, Bafa Gölü bildiğiniz üzere, Aydın ve Muğla coğrafi sınırları içerisinde olup ben sadece Muğla tarafıyla ilgili bir genel bilgi arz edeceğim.

Göl alanı civarında, koruma alanları, doğal sit alanı ve millî park statüsünde olması sebebiyle bu alanlarda herhangi bir madencilik faaliyeti gösterilmemektedir. Müdürlüğümüzce, en son, 17/12/2021 tarihinde, Bafa Gölü'ne yaklaşık 5 kilometre mesafede bulunan, Ali Yıldız adına ruhsatlı 5'inci grup diaspor maden ocağı için “ÇED Gerekli Değildir” kararı verilmiştir. Ayrıca, göl alanının yaklaşık 2-3 kilometre kuzeyinde 4'üncü grup kuvars ve feldspat maden ocakları bulunmakta olup uzun yıllardır faaliyetini sürdürmekteyken bu alanların Doğa Koruma ve Millî Parklar Müdürlüğü tarafından faaliyetlerinin durdurulduğu bilgisi edinilmiştir. Çevresel etki değerlendirmelerinde ancak ilgili

kurumların olumlu görüşüyle süreç devam edebilmektedir. Yani ilgili kurumlar olumsuz görüş verdiği zaman zaten bu alanda kesinlikle maden ocağına ÇED mevzuatına göre belge verilmemektedir.

Zeytinyağı fabrikalarının üretim yaptıkları dönemlerde bu fabrikalardan gölü besleyen akarsulara zeytin kara suyu deşarj edildiği ve göl alanının kirlilik seviyesini artırdığına yönelik şikâyetler üzerine bölgede sıkça denetim gerçekleştirilmiştir tarafımızca. Yapılan denetimlerde kirliliğin önüne geçilmiştir. Ayrıca, söz konusu zeytinyağı üretim tesisleri, (2023/2) sayılı Zeytinyağı İşletmelerinin 2 Fazlı Üretime Geçiş Genelgesi kapsamında bölgemizdeki zeytinyağı fabrikaları da 2 fazlı sisteme geçmiş olup kara su problemi ortadan kaldırılarak bu sefer dere yatakları ve akarsuların kirliliği önlenmiştir. Bu durumda zeytinyağı fabrikalarının atıklarından dolayı göle devam eden, deşarj edilen ırmakların, derelerin kirliliği önlenmiş oluyor.

Ayrıca, Bafa Gölü ve çevresi doğal sit durumu ise Bafa Gölü ve çevresi 20/12/1998 tarihinde birinci derece ve üçüncü derece doğal sit alanı olarak tescil edilmiş, Bakanlığımız Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılan ekolojik temelli bilimsel araştırmalar sonucunda, Bafa Gölü aynası “kesin korunacak hassas alan”, Bafa Gölü çevresi ise “nitelikli doğal koruma alanı ve sürdürülebilir koruma kontrollü kullanım alanı” olarak önerilmiştir.

Yine, Bakanlığımız Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından potansiyel doğal sit alanlarına ilişkin yaptırılan ekolojik temelli bilimsel araştırma raporu sonucunda, mevcut doğal sit alanlarının kuzeydoğusunda Latmos Beşparmak Dağları Bölgesi “nitelikli doğal koruma alanı” olarak önerilmiştir. Alanın Aydın ve Muğla sınırları içerisinde kalması sebebiyle, 31/5/2024 tarihinde Aydın iliyle beraber ilimiz ve Denizli Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu ve Muğla Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu ortak bir toplantı yaparak, göl çevresinde yerindelik incelemesi yaparak toplantı gerçekleştirmişti. Bu inceleme kararının sonunda Muğla Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonu tarafından yerinde inceleme yapıldıktan sonra tekrar tescil kararı alınmasını müteakip Bakanlığımıza bu onay için önerilecektir. Bu tabiat varlığıyla ilgili gerekli detaylı bilgiyi Genel Müdürlüğümüzün yetkili arkadaşları ayrıca sunacaktır.

Benim Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürü olarak Bafa Gölü ve çevresiyle ilgili genel değerlendirmeden sonra... Bir de ayrıca Bafa Gölü’nü koruma amaçlı (39/2014) ve 205 sayılı Mahalli Çevre Kurulu Kararı’mız var, bu kararın 1’inci maddesinde “Büyükbaş ve küçükbaş hayvan besi işletmelerinin kapasitelerinin düşük olması bakımından ağırlıklı olarak aile işletmesi şeklinde olduğu dikkate alındığında, küçük ölçekli işletmeler kapsamında yer almaktadır. Bu nedenle bu tür işletmelerden kaynaklı şikâyetler ile ilgili İşletmenin bulunduğu mahaldeki Kaymakamlıkça (Belediye Başkanlığı, Mahalle Muhtarlığı) Kabahatler Kanunu çerçevesinde değerlendirilmesi” diye bir karar var. Bunun sebebi de şu: Genelde büyük şehirlerde köyler mahalle statüsüne geçtiği için, maalesef hayvancılıkla ilgili çalışmalarda ciddi manada yerel şikâyetler söz konusu olduğu zaman -biz, tabii, meseleye bir çevre mevzuatı açısından baktığımız zaman- hayvan sayısı, işletme ya da köylünün, vatandaşın doğal -tabii- ihtiyaçlarını karşılayacak durum ile ticari faaliyet arasındaki farkı gözetmek için böyle bir karar alınmış. Bunun sebebi de şu: Bafa Gölü’ndeki, civarındaki mahallelerde yapılacak hayvansal faaliyetlerin de disipline edilmesi içindir.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim.

Buyurun Barış Bey.

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Sayın Başkanım, saygıdeğer hazırun; hepinizi Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Muğla Valiliği adına sevgiyle saygıyla

selamlıyorum.

Öncelikle, Dilekçe Komisyonumuzun bu duyarlı davranışı için sizlere, şahsınızda tüm ekibinize şükranlarımı sunuyorum.

Milas'ın Meşelik köyünde doğmuş bir çiftçi ailenin çocuğu olarak bölgenin, çok uzun yıllardır tabiat harikası, kültür parkı, millî parkı olan gölümüzün ve etrafındaki hinterlandın ötrofikasyonuna, pütrifikasyonuna şahitlik etmek son derece acı. Son dört buçuk yıldır görev yaptığım süremde o dönem Muğla Valimiz Sayın Orhan Tavlı Bey -şimdi Samsun Valisi- Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğümüz, Muğla İl Tarım Müdürlüğümüz, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğümüz, DSİ Bölge Müdürlüğü vesaire, bütün kurumlarımızla, kuruluşlarımızla bölgede birkaç toplantı yaptık. Tabii ki sizin nezdinizde, sizin de bölgeye özel bir ilginizin olduğunu, desteğinizin olduğunu başından bu yana biliyorum. Muğla Valiliği olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığında bölgede hem agro turizmi yükseltmek hem de gölün tekrar canlı hâle daha güçlü bir şekilde getirilmesi için bir dizi çalışma yaptık. Daha sonrasında tabii ki 2023 Genel Seçimleri ve arkasından 2024 Yerel Seçimleri falan derken bir miktar bu çalışmalar akamete uğradı ama gördüğümüz aksaklık ve eksiklikleri kısaca şöyle özetleyebiliriz: Sayın Müdürüm bir miktar değindi; tarımsal üretim anlamında burada bizim Gölyaka, Kapıkırı ve Pınarcık'ta, Muğla il sınırları içerisinde, Milas sınırları içerisinde bulunan bu köylerde yaklaşık 3 bin civarında büyükbaş ve küçükbaş hayvanımız var, 150 civarında hayvancılık işletmesi var. Tabii, su seviyesinin de göl nedeniyle düşük olması hasebiyle özellikle Aydın-Muğla-Milas yolu üzerinden Bafa'ya döndüğümüzde, Gölyaka'dan bu tarihî alana, bu doğa harikası yere geçerken yol kenarlarında hayvancılık işletmelerimiz var Sayın Başkanım. Tabii, pek çok ziyaretçi alıyor bölge. Geçmiş yıllarda -İl Kültür ve Turizm Müdürümüz de bilgilendirir- Alman turistlerin çok yoğun olarak geldiği bir bölgedir ama şimdi trekking, günübirlik kamplar vesaire, bir iki günlük, küçük işletmelerde kalabilecek konukları ağırlıyoruz. Hayvancılık işletmelerinin arz ettiği görüntü çok hoş bir görüntü değil. Özellikle yağmur sezonunun başlamasıyla birlikte gölün de yükselen su seviyesiyle, o hayvancılık işletmelerinin açık alanda açık besicilik yapılan yerlerdeki gübre görüntüsü hiç hoş değil. Sayın Valimizin talimatıyla Millî Emlak Genel Müdürlüğünden, Muğla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzden, bölgedeki 120 hayvan işletmesini bir lokasyona taşımak için, bu alandan bu hayvancılık işletmelerini... Yani sonuçta orada tüketim de var efendim, aile işletmeleri, 2-3 tane ineği var; onun sütü, yoğurdu, tereyağı oradaki küçük ev pansiyonlarında tüketiliyor, talep de var. "Hayvanınızı bırakın." deme şansımız yok ama bunu, bu yapıyı, oradaki hayvancılık işletmelerini orada, Millî Emlaktan ya da başka bir yerden bir yer tahsis ederek modern bir işletme yapmak en doğrusu. Birinci derece arkeolojik sit, doğal sit efendim. Oradaki hayvancılık işletmelerinin, affedersiniz, idrarı, gübresi yola, caddeye akar. Tabii ki ister istemez nereye gidiyor? Göle de gidiyor. Burada evsel kirlilik de söz konusu. Hâl böyle olunca birinci derecede biz burada o hayvancılık işletmelerinin oradan taşınmasını önemsiyoruz. Bu konuyu Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürümüz Sayın Hacı Abdullah Uçan Bey'le o dönemde gittik, görüştük, sağ olsunlar, daha sonra bölgemize geldiler. Yine, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım İşletmeler Genel Müdürümüz de -Genel Müdürümüzün o zamanki ifadesini söylüyorum- "Biz, bir sistemle Çevre, Şehircilik İl Müdürlüğümüzle buraya bir atıkları uzaklaştırmak için bir çözüm yolu geliştirebiliriz." denildi. Ben birinci önceliğin buna verilmesini istiyorum.

Bir diğer konu efendim, bölgede, tabii, Aydın tarafında -arkadaşlarımız birazdan bilgilendirirler- bir biyogaz tesisinde o gübreler de değerlendirilebilir. Yine, yoldan uzak sızdırmazlık çukurlar oluşturulması ve hayvancılık işletmelerini rehabilite etmemiz gerekiyor.

İkincisi, Sayın Başkanım, değerli hazırım; bölgede tarımsal kaynaklı nitrat ve nitrit kirliliği için de İl Müdürlüğümüz olarak orada 8 istasyonda -3'ü yer altı, 5'i yer üstü- sürekli analiz alıyoruz. Nitrat

ve nitrit kirliliğinde değerler normal ama fekal, askıda kuru madde, askıda ham maddeler son derece yüksek. Göl her yıl ne yazık ki taşkınlarla gelenlerle vesairelerle gelenlerle derinliğini kaybediyor ama resmin büyüğüne baktığımızda Sayın Başkan, değerli hazırun; asıl mesele, Büyük Menderes'in doğduğu yerden başlayarak oraya kadar gelen noktadaki endüstriyel işletmelerin, fabrikaların vesairelerin artık sistemlerinin güncellenmesi, yapılması.

Bir diğer konu da işte amonyum oranları yüksek orada. Yine, Aydın Ovası'ndan veya diğer yerlerden gelen, verilen tarımsal gübreye dayalı o maddeleri gölde yükseltiyor. Ana -primer- neden Büyük Menderes havzasındaki işletmelerin arıtmalarının çalıştırılması, tarımsal kirliliğin, gübre kullanımının önüne geçilmesinin, biz, sorunu ta baştan çözme konusunda çok yararı olacağını düşünüyoruz, gözlemlerimiz bu yönde.

Sayın Başkanım, Bafa Gölü'nde aynı zamanda -Su Ürünleri temsilcimiz de burada- yaklaşık 127'si Milas'a kayıtlı olmak üzere 330 balıkçımız var, Bafa Gölü'nde balıkçılık yapan, Aydın'a bağlı diğer balıkçılarımızla. 2021 yılından bu yana orada, Aydın'da, Bafa Gölü'yle ilgili ne yazık ki -komisyonlarda takıldı- kooperatiflere yerin kiralınması konusunda devam eden, sonuçlandırılmayan bir süreç var, onu ayrıca konunun ilgilileri belirteceklerdir.

Burada Muğla İl Tarım Müdürlüğü olarak su altı dalış timimize -Türkiye'de ilk ve tektir, efendim, Muğla İl Tarımın 12 kişilik su ürünleri dalış timi vardır, dalgıçları su ürünleri mühendislerimizden oluşturduk- geçmişten bu yana oraya bırakılan -çok eski dönemlerden- pinter ağların temizliğini yaptırıldık.

Bütün bunlara rağmen, Sayın Başkanım, çevrede son yıllarda -pandemiden sonra özellikle- zeytine, agro turizme merak saran büyük sermaye sahipleri yatırımcılar çıktı. Ben bunu bölge adına bir şans olarak görüyorum bir Milaslı olarak. Neden bunu söylüyorum? Bölgede zeytin ve zeytinyağı başat ürün. Milas Muğla'nın zeytin varlığının üçte 2'sini barındırır içerisinde ama bu Bafa, Herakleia, Latmos, Karahayıt, Şenköy, Ekindere, Selimiye bölgesine kadar çok önemli bir zeytin üretim merkezidir. Şimdi, 3-5 tane çok ciddi firma, yurt dışından da işte Avrupa Birliğinden tescilli coğrafi işaretli memecik zeytinyağı ve memecik yağlı zeytinini aldılar, geldiler, çok önemli projeleri var. Bafa Gölü'nü kurtarma projesinin içerisine -Muğla ve Aydın Valilikleri, Güney Ege Kalkınma Ajansında beraberiz zaten, Denizli de bu işin bir parçası, doğal olarak bir ortak proje konulsa yine bizim Bakanlığımızın Kırsal Kalkınmayı Destekleme (TKDK) dediğimiz IPA programlarından bölgedeki yatırımcıları da içine katacak -tasarruf tedbirleri var- bir çözüm projesi hep birlikte uzmanların da desteğiyle yapılabilir diye düşünüyoruz. Tabii ki burada, geçmişte bir Alman çiftin yapmış olduğu Natura Oliva diye ilk...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Sayın Müdürüm, sizin göreviniz İl Tarım Müdürlüğüydü değil mi?

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Evet.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Aslında konuşmalarınız sizin yapmanız gereken konular değil mi?

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Bakınız, biz bunları yapıyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Bize mi söylüyorsunuz bunları yapmamız için? Size mi destek olalım, nasıl yapalım?

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Şöyle Sayın Başkanım, bakınız, bunun için 2021 yılından bu yana bölgede 3 tane toplantı yaptık Valiliğimizin destekleriyle, bölgedeki üreticilerimize döndük. Takdir edersiniz ki bu yapılması gerekenler ciddi kaynak isteyen yatırımlar Sayın Başkanım, yani oradaki bir imar planı, arkeolojik koruma planı vesaire, bütün bunları yaparken

altyapı yatırımını da Ankara'nın desteği olmadan kimsenin yapacak gücü yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Şimdi, konuşmanızı tamamladınız diye düşünüyorum.

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Evet, lütfen dinliyorum sizi.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim.

Öncelikle Sayın Vekilime söz vermek istiyorum, söz istemişti.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Kıymetli hazırım, kıymeti müdürlerim; yani öyle bir konuştunuz ki sanki bize o dilekçeyi veren dilekçe sahipleri sizsiniz. Zaten dilekçe sahipleri bir durum tespitinde bulunmuş ve onun üzerine de bize şikâyetle bulundular. Yani “Ey Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu, gelin, böyle böyle bir sorun var, bunu çözün.” Bunun üzerine Sayın Başkanım Komisyonu topladı, siz değerli bürokratlarımızı buraya çağırdılar. Diyoruz ki size: Böyle böyle bir sorun var -bunlar sizin önünüze gelmiştir, mutlaka arkadaşlar bırakmıştır- dolayısıyla bu sorunlarla ilgili... Yani oradaki hayvan çiftliklerinin revize edilmesini ben mi gidip yapacağım? İşte, yine o zeytinyağı. Ben de zeytin bölgesinin çocuğuyum. Zeytinin ana vatanı Kilis, onu da söyleyeyim size. Dolayısıyla o atık su, kara su dediğimiz, suda canlı bırakmıyor yani daha yeni yeni bir çare bulmuşlar. Peki, o zamana kadar onların bu atık suyunun göle bulaşmasına kim izin verdi? Yani siz bunların çözümüyle ilgili bize bir şey söyleyin. Ha, sizi tabii ki aşan konular olabilir. En son söylediğinize eyvallah “İl olarak bizim bütçemiz buna yetmiyor, Ankara'nın destek vermesi gerekir.” Tamam, biz bunu notlarımıza alırız ama sen hep tespit yaptın.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Biz teşekkür ederiz.

Bu konuda...

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Sayın Başkanım, özür dileyerek Sayın Vekilime şunu belirtmek isterim...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Kısa bir cevap hakkı verelim size.

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Çok teşekkür ediyorum anlayışınız için.

Sayın Vekilim, Bafa bölgesinde 25 tane zeytinyağı fabrikası var, bahsettiğimiz bu bölgede; bunların 7 tanesi 2 fazlı, geri kalan 18 tanesi 3 fazla çalışıyor. Bu kanayan yara uzun yıllardır devam ediyor; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı 2023 yılının Eylül ayında son tarih dedi bütün zeytinyağı fabrikalarının 2 faza geçmesi için. Ama takdir edersiniz ki Sayın Vekilim -işte, Çevre, Şehircilik İl Müdürüm burada, Aydın da burada- “Vay efendim, bizim ekonomik durumumuz, işte, şeyi aştı, ekonomik kriz var vesaire, bilmem ne var, şu var, bu var.” siyaset kurumu devreye giriyor...

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Ayrıca, onu da talihsiz bir açıklama olarak kabul ediyoruz. Yani “Seçimler oldu, seçimlerden dolayı akamete uğradı.” Böyle bir şey olabilir mi ya?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Evet, olabilir mi? Aynen...

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Seçimi biz yapıyoruz, siyasetçiler yapıyor yani siz orada görevinizi yapacaksınız.

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Sayın Vekilim, elbette haklısınız, 2021 yılından bu yana o gölün kurtarılması için ne kadar mücadele ettiğime Komisyon

Başkanımız Sunay Hanım tanıktır. Bir bürokrat olarak söylüyorum bunu, bir İl Müdürü, bir Milaslı olarak söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Evet, isminizi alalım önce.

MUĞLA İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRÜ HÜSEYİN TOPRAK – Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Hüseyin Toprak, Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürü.

Bilindiği üzere, Bafa Gölü'nün çevresi doğal sit olmasının yanı sıra aynı zamanda birinci derece arkeolojik sit alanıdır. Bu alanda Herakleia Antik Kenti'miz bulunmaktadır ve 2021 yılında Bakanlık olarak biz burada on iki aylık bir kazı programı içerisinde kazı çalışması başlattık Zeliha Büyüközer Hocamızın Başkanlığında. Bu alan o kadar kıymetli ki hem antik yapılarımız olsun hem doğadaki antik bireysel yapılar olsun, tek yapılar olsun, gerçekten bizim için çok kıymetli bir alan. Tabii, kazı çalışmalarımız her ne kadar on iki ay olmasına rağmen iklim koşulları ve ekonomik koşullar neticesinde yılın belli dönemlerinde yapılıyor, diğer dönemlerde kazıdan ortaya çıkan eserlerimizi müzelerde yapılan çalışmalar takip etmektedir, yıl boyunca böyle bir çalışma yapılmaktadır. Tabii, aynı zamanda Valiliğimizce kazı destekleniyor, hem personel olsun, işçi olsun, ekipman olsun, bu tür destekler Valilikçe sağlanabiliyor. Tabii, bu yıl biraz ekonomik anlamda tasarruf tedbirleri doğrultusunda her ne kadar azalsa da ama destekler devam ediyor.

Aynı zamanda, alan, Muğla'mızın en fazla ziyaret alan antik kentlerimizden biridir. Sadece antik kente gelmiyor vatandaşlarımız, hatta turistlerimiz olsun, burada doğa yürüyüşleri -Barış Müdürlüğümün bahsettiği gibi- doğa sporları yapıyorlar, dağ tırmanışı yapıyorlar. Alan, aslında turizm açısından inanılmaz bir potansiyeli olan bir bölgemiz ve biz de bunun ciddi anlamda farkındayız. Bütün gücümüzü özellikle Milas'ta bu bölgeye aktarmaya çalışıyoruz.

Tabii, bu alanda çeşitli planlamalarımız var. 2019'da burası ören yeri statüsünden çıkıyor. Neden çıkıyor? İçerisindeki özel mülkiyetlerden kaynaklı olarak ve altyapı yetersizliğinden dolayı çıkıyor ama tekrar biz bunu ören yeri statüsüne sokmak için çalışmalarımızı başlattık. Burada kısa zamanda altyapılarımızı oluşturarak bu alanda hem gelen turistlerimize, ziyaretçilerimize daha sağlıklı, daha iyi gezilebilir hem bilgilendirmelerimizin daha çok olduğu, alanı anlatan bu tür bir proje hazırlığına girdik.

Tabii, kazı süreci bilindiği üzere hemen olacak, hemen bir iki yılda karşılığını görebileceğimiz bir çalışma değil, uzun yılları kapsayan bir program oluyor bu. Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak mümkün mertebe kazılara ciddi anlamda destek verileceği konusunda bir program açıkladı Bakanımız.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Sayın Müdürüm, çok mütevazı konuşuyorsunuz. Ben bizzat sizin Bakanlığınızın oradaki çalışmalarına şahidim, gerçekten olağanüstü bir çalışma var.

MUĞLA İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRÜ HÜSEYİN TOPRAK – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Yani çok kısa bir sürede oradaki tarihî ve kültürel değer yer altından yer üstüne çıktı, o yüzden bu kadar mütevazı konuşmayın lütfen.

MUĞLA İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRÜ HÜSEYİN TOPRAK – Sağ olun Başkanım.

Yani bahsettiğiniz üzere, Başkanım, birkaç yıl içerisinde hocamız gerçekten özverili bir ekiple gerçekten güzel işler çıkardılar ortaya. Biz bunları artık turizme kazandırıyoruz yani artık yavaş yavaş bunların tanıtımlarını da yapıyoruz. Bizi orada tek zorlayan kısım oradaki köyün antik kentin üzerinde olması. Mülkiyet sorunu ayrı bir konu ve bizim burada aslında -hani kimse oradan gitmesin kesinlikle,

o köy orada yaşamalı- biz köyü nasıl sağlıklılaştırabiliriz, bunun çalışmasını yapmamız gerekiyor. Ve orada hem Stratonikeia Antik Kenti'miz var Yatağan'da; Başkanım, eğer gördüyseniz...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Gördüm, o çok güzel bir rol model aslında.

MUĞLA İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRÜ HÜSEYİN TOPRAK – Çok güzel bir örnek oldu. Ona benzer -hem her ne kadar eski yapı olmasa da o köy içerisinde- köydeki evlerin sağlıklılaştırılması, tek bir düzen içerisinde olması ve oraya gelen insanlara hoş bir görüntü vermesi gerekiyor. Şimdi, antik kent var, çok güzel yapılar var ama orada eski ve harabe durumdaki köy evlerimiz var, bunların hani biraz onarılması ve tek tip bir şekilde yapılması gerekiyor. Bunun için de çalışmalar yapacağız özellikle İl Müdürlüğü kapsamında yani biz öncü olacağız zaten bu bölgede. Bu şekilde gelen ziyaretçi daha da artacak ve biz bu bölgeyi turizme kazandıracağız; inşallah yapacağız Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim.

Buyurun.

AYDIN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM ALTINTAŞ – Sayın Başkanım, çok Değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aydın İl Tarım Müdürlüğü ve Su Ürünleri ve Balıkçılık Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 20'nci maddesi ile Su Ürünleri Yönetmeliği'nin 11'inci ve 12'nci maddeleri kapsamında il müdürlüklerimizce su numuneleri analizleri yaptırılıp alıcı ortam izlemeleri yürütülüyor. Bu kapsamda, ilimiz tarafından numune alınan 9 istasyondan 1 tanesi de Bafa Gölü'dür. Yılda 2 defa su numunesi alarak program kapsamında analizlerini yaptırmaktayız ve analiz sonuçlarının parametre değerlerini Bakanlığımız Tarım Bilgi Sistemi'ne giriyoruz.

Sınırlı Sorumlu Serçin Su Ürünleri Kooperatifinin 317 ortağı bulunmakta, bu ortaklar Aydın ili Söke ilçesi Serçin Mahallesi ve Akyeniköy Mahallesi'nde, Muğla ili Milas ilçesi Gölyaka, Kapıkırı, Bafa, Pınardere Mahallelerinde ikamet etmektedir. Bafa Gölü'nde su ürünleri avcılığı amacıyla yeniden kiralama talep eden kooperatif ortakları yoğunlukla kefal ve yılan balığı avcılığı yapıyor.

Gölün güneybatısında yer alan yavru balık üretim tesislerinin faaliyet gösterebilmeleri için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından verilen izin belgeleri bulunuyor. Bu izne sahip olmayan hiçbir tesisin kurulması ve faaliyet göstermesi de mümkün değil. Bafa Gölü çevresindeki yavru balık üretim tesislerinin -ki 3 tanedir- Aydın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne verilmiş deşarj izinleri onaylı projelerinde çökertme havuzları bulunmakta, tesislerin proseslerinden çıkan deşarj suları çökertme işleminden sonra bağlantı kanalına deşarj edilmekte ve bu deşarj noktalarından alınan numunelerin mevzuata uygunluğu denetlenmektedir.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim.

Şimdi, Bafa Gölü 2 ilimize sınır; Aydın ve Muğla. Ben kilometrekaresini bilmiyorum, ne kadarı Aydın'da, ne kadarı Muğla'da; aranızda bilen var mı?

AYDIN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM ALTINTAŞ – Üçte 2'si Aydın... Yüzde 70'i Muğla, öyleydi galiba?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Yüzde 70...

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Üçte 2'si Aydın, gerisi bizde.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Son kararınız mı?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Üçte 2’si Aydın, Aydın’da daha fazla.

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Evet, Aydın’da daha fazla, değil mi Sayın Müdürüm?

MUĞLA ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRÜ ÖMER BOLAT – Evet, evet, Aydın’da daha fazla.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Ama Herakleia Antik Kenti Muğla tarafında.

MUĞLA İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRÜ HÜSEYİN TOPRAK – Evet, evet, Muğla.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Turizm de daha çok Muğla tarafında.

MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ BARIŞ SAYLAK – Kesinlikle.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Peki, balık üreme işletmeleri Aydın tarafında ama balıkçılık eşit şekilde dağıtılmış gibi anladığım kadarıyla.

AYDIN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRÜ İBRAHİM ALTINTAŞ – Evet, Sayın Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Evet, buyurun.

AYDIN ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRÜ MEHMET TAHA AL – Mehmet Taha Al, Aydın Çevre ve Şehircilik İl Müdürü.

Ben de Sayın Müdürümün söylediklerine ilave olarak Aydın kısmında kalan bazı bilgiler vermek istiyorum.

Şimdi, bizim Bafa Gölü’ne yakın 4 tane yerleşim birimimiz var: Yeşilköy, Avşar, Serçin ve Sankemer. Buralar, evsel atık su yönünden foseptikle idare ediliyor. Serçin’de, Aydın Büyükşehir Belediyesinin Su ve Kanalizasyon İdaresinden edindiğimiz bilgi, Sarıkemer bölgesinde kanalizasyon şebekesi döşenmiş ancak oraya paket arıtma kurulduktan sonra bağlantı izinleri verecek. Yani bir süre sonra bu 4 yerden 1’inin evsel atıkları paket arıtmayla arıtılmış olacak.

Yine, Sayın Müdürümün bahsettiği balık tesisleri var. Orada da proses; suyu deşarj edilmeden önce izleme numuneleri alınıyor, denetim numuneleri alınıyor ve ona göre işlem yürütülüyor. Tabiat varlıkları yönünden de Komisyonda görüşüldü ekolojik temelli bilimsel araştırma raporu. Sadece yerinde görüldükten sonra Bakanlığımızın onayına sunulacak. Bafa Gölü’nün tamamı eskiden “birinci derece” dediğimiz ama yeni kararlar kesin korunacak hassas alanda kalıyor; ikinci kısımda nitelikli koruma alanı var. İlke kararı gereği hem kesin korunacak hassas alanda hem nitelikli doğal koruma alanlarında madencilik faaliyetlerine izin verilmiyor yani çok daha geri planda.

METİN ERGUN (Muğla) – Ne kadar geri planda?

AYDIN ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRÜ MEHMET TAHA AL – Yani o bölge içerisinde, sit dışında, öyle diyelim. Maden ruhsatları içerisinde olabilir ama orada bir faaliyete izin verilmiyor çünkü burada herhangi bir faaliyet zaten bölge kurullarında görüşülüyor ve reddediliyor. Dolayısıyla hiç kimse de bu alana girmiyor. Sadece bu Latmos bölgesi var, kaya resimleri var, onlar da önemli bir kültürel varlığımız. Daha yoğun olduğu bölgelerde, işte, orada da bir ekolojik temelli bilimsel araştırma raporu hazırlandı. Sadece bir görüş eksik, o da kurula sunulacak. Onların içerisinde de bir madencilik faaliyeti yok.

Aydın kısmıyla ilgili Müdür Bey’i tamamlamak adına arz edeceklerim bundan ibaret.

Arz ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim.

Buyurun.

AYDIN KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU MÜDÜR VEKİLİ ÖMER KALIN – Ömer Kalın, Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürüyüm.

Sayın Başkanım, saygıdeğer hazırun; herkesi selamlıyorum.

Latmos Bölgesi'nde Aydın ilimizin Söke ve Koçarlı ilçeleri de kalmaktadır. Bu bölgede Bakanlığımız tarafından daha önceden Alman arkeolojisiyle yapılan ortak yüzey araştırması sonucunda kültür varlıklarının tespitine yönelik çalışmalarımızı biz gerçekleştirdik ve devam ediyoruz. Yaptığımız çalışmalar sonrasında 45 adet sit alanının, 4 adet de taşınmaz kültürel varlığının tescilini tamamladık, 1 adet de hâlihazırda devam etmekte. Bu bölge içerisinde, bizim bölgemizde yaklaşık 250 adet kaya resimleri, antik kentler, gelişim alanları, kaleler gibi muhtelif kültür varlıklarımız bulunmaktadır. Şu aşamada Aydın bölgesinde Bakanlığımızca yürütülen herhangi bir bilimsel kazı çalışmamız mevcut değildir.

Madencilik faaliyetlerine gelince... Biz, 2010 yılında Koruma Kurulumuzun almış olduğu kararla, yüzey araştırmaları yapılan kadar, buradaki, bölgedeki madencilik faaliyetlerinin durdurulmasına yönelik karar alarak, daha sonraki süreçte 2015 yılında 50.000 ölçekli bir harita üzerinde Latmos'un büyük bir kısmındaki tüm maden faaliyetlerini tespit çalışmaları bitene kadar durdurduk. 2017 yılında bu tespit çalışmalarının bir kısmı tamamlandıktan sonra haritamızın bir bölümünü çıkardık. 2019 yılında kültür varlıklarının tespitleri bizim kendi Aydın ili...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Pardon, burada bir araya girebilir miyim net anlamaya çalıştığım için?

Şimdi, siz, Aydın'dan katılıyorsunuz, ünvanınıza baktığımda da Bölge Kurulu Müdür Vekili. Bölge Kurulu deyince de hem Aydın hem Muğla tarafına bakılıyorsunuz gibi anlıyorum ben.

AYDIN KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU MÜDÜR VEKİLİ ÖMER KALIN – Hayır, Aydın ve Denizli bizim görev dâhilimizde, Muğla ilimizde de Muğla Koruma Kurulu Bölge Müdürlüğümüz var.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Anladım. Peki, bu 2 ilin bürokratları arasında koordinasyon kurulu gibi bir kurul var mı? Ne kadar koordineli çalışıyorsunuz?

AYDIN KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU MÜDÜR VEKİLİ ÖMER KALIN – İletişim olarak biz kendi bölgemizdeki tespitlerimizi yapıyoruz. Eğer bu çalışmada tespit ettiklerimiz var ise de Muğla Kurulumuza, Bakanlığımıza bildirerek ya da eğer 2 ilde karar alınacaksa kendi bölgemizi sağladıktan sonra Bakanlığımıza bildiriyoruz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Yani koordinasyonu Bakanlık nezdinde mi sağlıyoruz?

AYDIN KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU MÜDÜR VEKİLİ ÖMER KALIN – Bakanlık yapıyor, evet, Bakanlığımız sağlıyor.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KURULLAR DAİRESİ BAŞKANI TUĞBA ŞENOL – Efendim, girebilir miyim araya?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Buyurun.

MUĞLA ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRÜ ÖMER BOLAT – Bir ilave yapabilir miyim?

Sayın Başkanım, Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu Bölge Müdürlüğü, biraz önce arkadaşımızın söylediği gibi, Aydın ve Muğla için var. Bizim de aynı zamanda...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Şimdi, tutanak açısından mikrofonlu konuşmak gerekiyor. O yüzden, sırayla söz almayı rica edeceğim. Hanımefendiye ilk önce söz verdim, onun mikrofonu açık.

MUĞLA ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İL MÜDÜRÜ ÖMER BOLAT – Pardon, özür dilerim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KURULLAR DAİRESİ BAŞKANI TUĞBA ŞENOL – Sayın Başkanım, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü; Tuğba Şenol ben.

Bizim Ege Bölgesi’nde Aydın ve Muğla’da Koruma Bölge Kurullarımız var; Genel Müdürlüğümüze bağlı, Bakanlığımıza bağlı. Aydın ve Denizli ilçelerinde görev Aydın Kurul Müdürlüğü tarafından yürütülüyor; Muğla’da da sadece Muğla iline bakıyorlar, ilçeleri biraz uzak olduğu için. Koordinasyon da yine Bakanlığımız nezdinde sağlanıyor efendim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Yani şimdi, Bafa Gölü her 2 ile sınır olduğu için özellikle her 2 ilin de kapsadığı bir koordinasyon kurulunda olması daha mantıklı olmaz mıydı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI KURULLAR DAİRESİ BAŞKANI TUĞBA ŞENOL – Yani şöyle: Koordinasyon kurulunda bu çakışan alanlarda biz Genel Müdürlük olarak devreye girdiğimiz için henüz gerek duymadık.

Sevgili Müdüre biraz ekleme yapmak istiyorum izninizle.

Şimdi, bu Latmos Bölgesi’nde kültür varlıklarına yönelik süreç bir kırk yıllık, hatta kırk yılı aşkın bir yüzey araştırması sonucu gelen tespitlerle başlıyor bize. Alanımız çok büyük, çok fazla kültür varlığı mevcut. Şu ana kadar tespiti, tescili tamamlanmış 100’e yakın sit alanımız, tek yapı ölçeğinde kültür varlığımız var. Bizim alan da birinci derece. Birinci derecenin çevresinde üçüncü derece tampon bölgeler olarak belirlediğimiz sit alanları ve tek yapı kültür varlıkları var. Latmos’a zaten özelliğini veren prehistorik döneme gitmesi yani kaya resimlerinin olması etkileyicilik açısından önemli; bunun haricinde, işte, Bizans ve Roma Dönemi’ne de aktarılan bir kültürün devam etmiş olması.

Alanda bizim tespit çalışmalarımız şu an hâlen devam ediyor koordineli olarak; işte, Muğla tarafını Muğla bölgesi, Aydın’ı Aydın ve envanterler bizde birleştiriliyor. Bu kapsamda baktığımız zaman, bizim zaten alanda az önce Kültür Müdürlüğünün de bahsettiği gibi Kazı Başkanlığımız devrede. Kazı çalışmaları 2021 yılında kurtarma kazısıyla başlıyor, sonra Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle Kazı Başkanlığı olarak resmî kazıya dönüştürülüyor ve on iki aylık kazılarımızdan. Yani yeterince hızlı ilerlesin ve gerçekten turizme destek olsun diye önemli ölçüde -turizm ve kültür açısından tabii ki- hızlı ilerlemeye çalışıyoruz.

Bunun haricinde, Bafa Gölü’ne 200 metre civarı uzaklıkta Yediler Manastırı’mız var. Şimdi, son zamanlarda Yediler Manastırı için de bir aksiyon almamız gerekti, yıpranmışlıktan dolayı ya da müdahalelerden dolayı. Onun için de gerekli bütçeyi çıkardık. Yine, Hocamızın ve Müze Müdürlüğünün başkanlığında gerekli çalışmalara başlandı. Bunu eklemek istiyorum.

Bunun haricinde, Latmos Bölgesi için bizim tespit, tescil çalışmalarımız hâlen devam ediyor. Bu maden konusuna değinecek olursak, çok gündemde olduğu için söylüyorum, kültür varlıkları açısından, zaten Müdürlüğünün de bahsettiği gibi, aslında biraz koruyuculuğu da arttırarak, kültür varlığına özen gösterdiğimiz için burada biraz yetkimizi de hani arttırarak tespit ve tescil sürecinde maden çalışmalarını alanda tamamen durdurduk. Tespit ve tescil sürecimiz azaldığı zaman maden alanlarının bizim alanımıza girmediği yerlerde izne “Bizlik sakınca yoktur.” demeye başladık ve bizim tespit ve tescil yaptığımız alanlarda da maden izinleri gelmeye de devam ediyor. Hiçbirine uygun görüş vermedik bugüne kadar. Şu anda maden çalışmaları olan alanlarda da -alanlar tespit ve tescili yapılmış alanlar- hiçbir şekilde kültür varlığına verilmiş bir tahribat söz konusu olmadı.

Kaçak kazılar gündeme geliyor yer yer çünkü bizim alanlarımızda bu, hani engelleyebildiğimiz

şeyler değil. Vatandaşlarımızı yeterince bilinçlendirmek için toplantılar da yapsak, işte, konuşmalar da gerçekleştiresek kaçak kazı ülkemizin bir gerçeği maalesef. Kaçak kazılara yönelik de yani gerekli ihbarlar, tespitler yapıldığı zaman zaten kolluk kuvvetlerimizle istişareyle ilerleyip olayları savcılığa bildiriyoruz.

Bunun haricinde, Ömer Bey, ekleyeceğiniz bir şey var mı?

AYDIN KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU MÜDÜR VEKİLİ ÖMER KALIN – Sadece, 2015 yılında belirlemiş olduğumuz... Başkanımızın dediği gibi, aslında biraz da yetkimizi aşarak o bölgedeki kültür varlıklarının korunması için madeni tamamen durdurduk. 2019’da kısmi tespitlerimiz bittikten sonra, 2022 yılında almış olduğumuz bu kararımızı tamamen ortadan kaldırdık. Gerekçemiz de şuydu: O bölgedeki tespitlerimizi tamamlamış olmamız. Yeni yapılan başvurularda, yapılacak bütün maden başvurularında veya buradaki çalışmalarda Koruma Kurulundan izin alınması gerektiğini belirterek kararımızı kaldırdık ve şu anki yeni açılacak maden sahalarında Müdürlüğümüzden, Bakanlığımızdan görüş talep ediyor. Biz, teknik uzmanlarımızla saha incelemesini gerçekleştirerek yerinde inceleme yapıyoruz. Son gündeme gelen bir maden sahamız vardı. O sit alanımızın yaklaşık 500 metre uzağında olduğu için engelleyemedik ama oraya ulaşım yolu sit alanımızdan geçtiği için ve sit alanımızı tahrip edeceği için geçen ayki yapılan toplantıda yol konusunda izin vermeyerek uygun bulmadık. Başkanının dediği gibi de şu anki maden sahalarımızda yani sit alanlarının içerisinde hâlihazırda devam eden bir maden sahamız söz konusu değildir. Medyaya yansıyor ama öyle bir şey söz konusu değil. Biz bölgeyi Bakanlığımız adına sürekli kontrol altında tutuyoruz, ilgili birimlerimizle de irtibat hâlindeyiz.

Söyleyeceklerim bu kadar, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim.

MUĞLA İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRÜ HÜSEYİN TOPRAK – Sayın Başkan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Söz almayan yetkililere öncelikle söz vereyim, sonra.

Buyurun.

TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DOĞAL SİT ALANLARI VE TABİAT VARLIKLARI DAİRE BAŞKANI MUHAMMED AKTAŞ –

Sayın Başkanım, değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhammed Aktaş, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü Doğal Sit Alanları ve Tabiat Varlıkları Daire Başkanımı.

Tabii, doğal sit alanımız 1995 yılında tescil olmuş, yaklaşık otuz yıllık bir geçmişi var; 15.428 hektar alanlık bir büyüklüğe sahip. Aradan uzun yıllar geçtikten sonra, tabii, doğada farklı değişimler olmakta. Bu sebeple biz de alanda, özellikle Bafa Gölü çevresinde ekolojik temelli bilimsel araştırma raporu hazırlatma kararı aldık Genel Müdürlüğümüzce. Bu kapsamda, akademisyen hocalarımızla, alanında uzman 11 hocamızla birlikte bölgede dört mevsim üç yüz altmış beş gün esaslı yeniden bir değerlendirme yaptık. Yani otuz yıl önceki birinci derece ve üçüncü derece tescillerden sonra alandaki sınırlarda bir değişiklik, ihtiyaç var mı, koruma statüsü gereği ilave bir koruma statüsü eklemeye gerek var mı amacıyla yeni bir çalışma gerçekleştirdik. Bu kapsamda da...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Ne zaman gerçekleştirdiniz?

TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DOĞAL SİT ALANLARI VE TABİAT VARLIKLARI DAİRE BAŞKANI MUHAMMED AKTAŞ – 2020 yılında gerçekleştirdik.

Bafa Gölü mevcut tescilli alanımızın yanı sıra, bir de Latmos, Beşparmak Dağları diye tabir

ettiğimiz alanda yani bizim Bafa Gölü'müzün biraz daha kuzeyine doğru bir alanda, yine yaklaşık 6 bin hektarlık bir alanda da potansiyel ilave bir doğal sit alanı olduğunu hocalarımız tekrardan raporlarında belirttiler. Dolayısıyla oradaki 15 bin hektarlık alana ilave olarak da 6 bin hektarlık bir potansiyel doğal sit alanımızı da çalışmış bulunmaktayız. Totalde 20 bin hektarlık bir alanı da koruma altına almayı planlıyoruz mevcut birinci derece ve üçüncü derece hâlinde.

Birinci ve üçüncü derece statü, bizim eski kültür varlıklarıyla beraber, birlikte yürüttüğümüz statüler olması sebebiyle, Genel Müdürlüğümüzce alanların yeniden değerlendirilmesi sonucunda üç tane yeni statü belirledik Başkanım. Bunlar; kesin korunacak hassas alan, nitelikli doğal koruma alanı, sürdürülebilir kontrollü kullanım alanı diye üç tane statü. Biz de hâlihazırda birinci derece doğal sit alanı olan göl aynası ve kıyı alanını, birinci derece doğal sit alanından daha katı bir koruma statüsüne sahip olan, kesin korunacak hassas alan statüsüne çevirdik raporda; henüz tescil etmedik. Hem Aydın Valiliğimizin hem Muğla Valiliğimizin çalışmalarıyla, bölgedeki Muğla Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonumuzun yerinde incelemeleriyle, tespitleriyle birlikte, aynı şekilde, Denizli Valiliği Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun yerinden incelemesiyle birlikte alanı yeni statüsüne kavuşturacağız. Hâlihazırda alan korunduğu için alanda yapılabilecek, yapılacak, yapılması istenen tüm faaliyetler bizim Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonumuza intikal ettiriliyor.

Yine, farklı mesleki dallarda -biyolog, jeoloji mühendisi, inşaat mühendisi gibi- flora, fauna anlamında yeterli yetkinliğe sahip uzmanlarımızdan oluşan komisyon üyelerimizin yerinde incelemesi sebebiyle burada faaliyetleri engelliyoruz. Özellikle alan, doğal sit alanı olması sebebiyle jeolojik açıdan da çok zengin bir alan. Bölgede ciddi manada eski ruhsat sahaları, maden sahaları bulunmakta. Komisyonlarımız ve Genel Müdürlüğümüz olarak da bu alanda hiçbir şekilde madencilik faaliyetlerine izin vermiyoruz.

Aktaracaklarım bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Biz teşekkür ederiz.

Söz almak isteyen?

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KAYNAK YÖNETİMİ VE BALIKÇILIK YAPILARI DAİRE BAŞKANI MAHİR KANYILMAZ – Sayın Başkan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Buyurun.

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KAYNAK YÖNETİMİ VE BALIKÇILIK YAPILARI DAİRE BAŞKANI MAHİR KANYILMAZ – Sayın Başkan, değerli üyeler; şahsım ve Bakanlığım adına selam ve saygılarımı sunarım.

Ben, Balıkçılık Su Ürünleri Genel Müdürlüğü Kaynak Yönetimi ve Balıkçılık Yapıları Daire Başkanı Doçent Doktor Mahir Kanyılmaz.

Aydın ve Muğla İl Müdürlerimizin söylediklerine ilaveten dilekçedeki bazı hususlara ilave aydınlatma yapmak istiyorum. Bizim açımızdan, balıkçılık açısından bakıldığında dilekçede göldeki kirlilik nedeniyle av miktarının düştüğü, yılın balıklarının ihraç edilmediği, yenmediği şeklinde bilgi var. Aslında, bu yılın balıklarının ihracatının düşmesinin sebebi, Bafa Gölü'nün kiraya verilememesi. En son 24 Nisan 2022'de kira süresi bitmişti, daha önce 164 bin kilogram stok miktarıyla Serçin Su Ürünleri Kooperatifine kiralanmıştı. Tekrar müracaatta buradan belki biraz destek de almış oluruz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, sit alanlarının yeniden belirleneceği gerekçesiyle, Denizli Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Komisyonunda henüz görüşülmediği, iki sene süren bir sürede karar çıkmadığı... Dolayısıyla, bizim ticari olarak avcılık

izni verebilmemiz için kiralamamız lazım yoksa her önüne gelen kiralayamıyor. Aslında, 109 no.lu ilke kararı geçen sene ya da önceki sene değişti. Kesin korunacak alanlarda da geleneksel balıkçılık yöntemiyle balıkçılık yapılmasına izin veriliyor. Aslında, kurulun beklemesine gerek yok, iki senedir beklememesi lazımdı. Biz yazıyla da müracaatlarımızı yaptık fakat bir cevap gelmedi.

Geleneksel balıkçılık yönteminde çevreye zarar vermiyorsunuz. Avlanabilir stok miktarı göldeki toplam stok miktarının yüzde 47'sinden oluşur, yüzde 53'ü doğal hayatın sürdürülebilirliği için avlanmaz; Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünün biyolojik temelli yaklaşımları kapsamında karardır bu. Dolayısıyla, avcılık izni alamadığı için balıkçılar ihracat yapamıyor. Yılan balığı kotaya tabi, uluslararası sözleşmeler kapsamında ülkemize tanınmış kota var; yıllık 100 ton civarında, bunun 40 tonu Bafa Gölü'nden çıkar. Geçmiş yıllarda bu 30 tona kadar, stok fazlalığından dolayı biz izin...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Hâlâ izin çıkmadı mı Sayın Müdürüm?

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KAYNAK YÖNETİMİ VE BALIKÇILIK YAPILARI DAİRE BAŞKANI MAHİR KANYILMAZ – Çıkmadı, buradan biz istirham edelim, çıksın; 350 balıkçı mağdur.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Yani gayet farkındayız gelen dilekçelerden zaten.

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KAYNAK YÖNETİMİ VE BALIKÇILIK YAPILARI DAİRE BAŞKANI MAHİR KANYILMAZ – Dolayısıyla, kesin korunacak alan olmuş olsa bile zaten mevzuat açısından avcılığa engel bir durum yok. Balığın ihraç edilememesinin sebebi bu, başka bir neden değil.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – İnşallah, Genel Kurulumuz da bu sorunun çözülmesine vesile olur.

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KAYNAK YÖNETİMİ VE BALIKÇILIK YAPILARI DAİRE BAŞKANI MAHİR KANYILMAZ – Teşekkür ederim.

Açıkçası ben de fırsat olarak değerlendirmek istedim.

Arz ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA TUĞRUL ŞAHİN – Sayın Başkanım...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Buyurun.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA TUĞRUL ŞAHİN – Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Tuğrul Şahin ben.

Sayın Başkanım, dilekçeyi incelediğimiz zaman, özellikle koruma statüsünün tabiat parkından millî parka yükseltilmesiyle ilgili bir talep de bulunmakta. Alanla ilgili kısaca bir bilgi vermek gerekirse Bafa Gölü'nü 1994 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla tabiat parkı olarak ilan etmişiz. İlerleyen dönemlerde, 2008 yılında bir yönetim planı yapmışız. Aslında bu sorunların birçoğu belki de biraz öngörülmüş ama takdir edersiniz, tabii, denetimde her ne kadar konular ayrı ayrı... Yani kaynak ya da soruna neden olan kaynakla ilgili de bir sürü farklı disiplin ve kurum var; tarımdan mı kaynaklanıyor, hayvancılıktan mı kaynaklanıyor?

Tabii, günün sonunda Bafa Gölü'ne gelindiği zaman bir sorun olduğu ortada. Bunu da biz de

kurum olarak yakından takip etmeye çalışıyoruz. Gelen talebi makul bularak biz de sahada... Tabii, tabiat parkı statüsü biraz daha ulusal bir statü gibi duruyor. Yani her ne kadar doğayı korumaya yönelik bir statü olsa da tabii, millî parklar uluslararası bir statü. Bafa Gölü'ne katkı vereceğini ve hak ettiğini düşündüğümüz bu özelliği sebebiyle, millî park olabilmesi için biz de arazi çalışmaları başlattık. Belki korumaya daha fazla faydalı olabilir diye değerlendiriyoruz; bu bilgiyi vermek istedim.

Arz ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Sayın Müdürüm, koruma prensibini, yaklaşımını anlıyorum ama koruyarak da bazı şeyleri engelliyoruz. Orada da yaşayan bir halk var, o halkın geçim kaynaklarını kısıtlıyoruz. Yani balıkçılığı da çevreyi de korumamız lazım, tabiat varlıklarını, kültürel varlıkları da korumamız lazım ama orada yaşayan halkın da geçim kaynaklarını da korumamız lazım. Bunun dengesini oluşturmak için tüm kurum ve kuruluşların koordineli çalışması çok çok önemli. Çok fazla dinamiği olan bir konu. Çok farklı sahibi, yetkilisi olan bir konu. Denizli'den bahsediyoruz yani sadece sınır iller değil, hem Muğla hem Aydın hem Denizli; Tarım Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, belediyeler, bu gibi kuruluşlardan, kurumlardan bahsediyoruz. O yüzden, koordinasyonun çok çok önemli olduğunu düşünüyorum ve özellikle sizin değerli çalışmalarınızın bir şekilde koordineli olması özellikle dilekçede belirtilen sorunların çözümüne çok büyük katkıda bulunacaktır.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA TUĞRUL ŞAHİN – Kısaca ilave...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Doğrusu ben sizin bu konuşmalarınızdan bu koordinasyon eksikliğini hissettim. Umarım, Genel Kurulda çalışmalarımız da buradan alınacak karar da özellikle bu konuda destek olur.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA TUĞRUL ŞAHİN – Kısa birkaç ilave daha yapmak isterim Sayın Başkanım.

Birincisi, özellikle yöre insanının geçim kaynaklarını ilgilendiren hiçbir faaliyet bizim planımızda ya da mevzuatımızda yasaklanmamış durumda. Tek kriterimiz, koruma-kullanma dengesi. Eğer yapacak olduğumuz faaliyetin çevreye ve doğaya bir zararı yoksa gerek hayvancılık gerekse tarım faaliyetlerini yasaklamayız, ülkemizin hiçbir yerinde yasaklamayız. Sadece çok özellikli olduğunu düşündüğümüz yerlerde, mutlaka korunması gereken yerlerde belki bir kısıt getirebiliyoruz.

Bir de şunu ilave etmek isterim: Belki burada biraz gözden kaçtı ama dikkate almadığımız bir Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği mevzuatımız var. Her ilde valilerimiz başkanlığında, valilikler bünyesinde il sulak alanları, mahallî sulak alan komisyonlarımız var. Aslında, bilhassa Bafa Gölü özelinde bu komisyonun biraz daha etkinleştirilmesi, aktif hâle getirilmesi yerelde bence konuya daha etkin çözüm getirebilir.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim.

Ben sizin nezdinizde şu ana kadar tüm yapılan konuşmalar kapsamında bir değerlendirme yapmıştım, sizin konuşmanıza istinaden değildi o değerlendirmem.

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUSTAFA TUĞRUL ŞAHİN – Sağ olun.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Hızlıca tamamlayalım.

Sayın Komisyon üyelerimize de söz vermek istiyorum.

SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHİR ÖZCAN – Sayın Başkan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Buyurun.

SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHİR ÖZCAN – Sayın Başkanım, şahsınızı ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı Mahir Özcan.

Sayın Başkanım, biz, Genel Müdürlük olarak suyun özellikle hem miktar hem de kalite yönünden etkin, sürdürülebilir yönetimine yönelik çalışmalar icra ediyoruz. Bu manada toplantımıza konu olan Bafa Gölü'yle alakalı da Genel Müdürlük olarak şu ana kadar yaptığımız çalışmaları kısaca size arz edeyim.

Şimdi, öncelikle, konunun önemine binaen alan bazlı veya havza bazlı bir yaklaşım tarzımız var. Burada Bafa Gölü'yle alakalı ta 2013 yılından itibaren projeksiyonumuzda olan çalışmalar var. 2013 yılında kısa vadeli bir koruma planı yürürlüğe konuldu. O plan kapsamında yapılması gereken en önemli eylemlerden biri de özellikle Bafa Gölü'nün sadece kendi drenaj havzasıyla değil de Büyük Menderes havzasının en mansabında yer aldığı için tüm Büyük Menderes havzasına yönelik çalışmaların tamamlanmasıydı. Bu manada özellikle ülkemizin su yönetimi açısından gündemine kazandırdığımız üst ölçekli plan olarak zikredeğimiz Nehir Havza Yönetim Planlarını hazırladık. Büyük Menderes Nehir Havzası Yönetim Planı kapsamında da... Az önce buyurulduğu üzere, sadece Aydın ve Muğla illeri bu havza içerisinde yer almıyor, yaklaşık 10 tane vilayetimiz bu havza içerisinde yer alıyor. Dolayısıyla, bu 10 vilayetimizden kaynaklanan kentsel, endüstriyel, tarımsal kaynaklı kirliliklerin en uç noktası Bafa Gölü olduğu için... Dolayısıyla, bu tedbirleri membadan başlayarak almanın önemine binaen bu Havza Yönetim Planı'nı hayata geçirdik.

Bu yaptığımız çalışma özellikle Avrupa Birliği nezdinde ülkemize kazandırdığımız ilk uygulamalardan biriydi. 2018 yılında biz bunu devreye koyduk Başkanım. Bu yaptığımız çalışma neticesinde kısa, orta ve uzun vadede tüm havza bazında alınacak tedbirler listeler hâlinde zikredildi. Burada yaklaşık 1.200'ün üzerinde tedbirden bahsediyoruz. Yani bu masa etrafında az önce söylenen, tarımdan tutun da balıkçılığa varıncaya kadar, katı atıktan -dilekçede zikredilen- çöp sorununa varıncaya kadar, bunların hepsi bu plan içerisinde bilimsel altlıklara uygun şekilde tanımlandı ve bunlara bir termin süresi konuldu. Bu planın uygulama döngüsü yaklaşık altı yıl, altı yılda bu planlar gözden geçiriliyor.

Dolayısıyla, bu planların içerisinde öncelikle tedbirleri de temel tedbirler ve tamamlayıcı tedbirler olarak iki gruba ayırdık. Bu yaptığımız çalışmaların çok yüksek maliyetlerinin olduğu muhakkaktır. Tabii, bunlardan en önemlisi de burada zikredilen tedbirlerin ilgili makamlar tarafından sahiplenilip takip edilmesi ve ilgili yatırım programlarına dercedilmesidir.

Şimdi, biz, burada, tabii, az önce bahsettiğiniz üzere kurumlar arasındaki koordinasyon noktasındaki -tırnak içerisinde- eksikliğin giderilmesine yönelik bir mevzuat düzenlemesi yaptık. Bu yaptığımız mevzuat düzenlemesinde özellikle illerden başlayarak havzalarda ve ulusal bazda da su yönetim kurullarını oluşturduk. Sayın Başkanım, biz bunlara illerde il su kurulları, havzalarda havza yönetim kurulları, ulusal bazda Sayın Bakanımızın Başkanlığında -daha geçen hafta çalışmaları tamamlanan- Ulusal Su Kurulu diyoruz.

Şimdi, burada, bu havzada, Büyük Menderes havzasında konu olan bütün miktara ve kaliteye yönelik tüm tedbirlerin bu havza heyetlerinde -ilgili valiler başkanlığında toplanıyor bunlar Sayın Başkanım- takip edilmesi ve gereğinin yapılması sağlanıyor. Şu ana kadar bu 10 vilayetimizin, havzaya giren 10 vilayetimizin yaklaşık 7 tanesinde bu toplantıları bitirdik, 3 tane vilayetimizde bunları önümüzdeki dönem içerisinde tamamlayacağız. En nihayetinde bir havza su kurulu yapacağız. Burada koordinatör Valimiz, Aydın Valisi. Aydın Valimizin başkanlığında 10 tane valimizi bir araya getireceğiz, havza su kurulunu...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Zaman planı nedir bunun?

SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHİR ÖZCAN – Sayın Başkanım, önümüzdeki bir iki ay içerisinde bitecek, bunları planlıyoruz çünkü yıl sonunda Ulusal Su Kuruluna bunun raporlanması gerekecek. Dolayısıyla, bu havza su kurulunda Bafa Gölü üzerinde de gündem maddesi çıkartılırsa, oraya arz edilirse il su kurullarından gelen talepler nispetinde veyahut bizim Genel Müdürlük olarak götüreceğimiz bir talep neticesinde, ilgili kurumlar nezdinde bu koordinasyon etkin bir şekilde sağlanabilir.

Dolayısıyla, burada şuna vurgu yapmak istiyorum: Eğer ki bu konu havzada da çözülemezse bu koordinasyon ulusal bazda Sayın Bakanımızın Başkanlığında altı aylık periyotlarla düzenlenen Ulusal Su Kuruluna bir gündem maddesi olarak da taşınabilir. Yani havzadan gelecek...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Taşımın o zaman, biz mi önerelim?

SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MAHİR ÖZCAN – Şöyle, Sayın Başkanım, havzadan gelecek beslemeye göre yani eğer gerçekten havza su kurulu bunun bir üst su kuruluna gitmesi gereken bir konu olduğuna kanaat getirirse... Yani bunun orada takip edilecek bir karar olması manasında zikrediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Anladım.

Ben izninizle yeterlilik önergesi vereyim, konuyu toparlayalım.

Komisyon üyelerimiz arasında başka söz almak isteyen var mı?

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Buyurun İbrahim Bey.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Aslında, siz ve Sayın Dal toplantıyı özetlediniz. Şimdi, masada oturan arkadaşlarımızın rolleri değişmiş görünüyor. Çözüm üretmesi gereken, idare adına çözüm üretmesi gereken arkadaşlarımız aslında Komisyon üyelerine sizin delaletinizle çözüm yollarını önerme noktasına taşınmışlar. Şimdi, bu doğru bir yaklaşım değil. Ya, şunu sorgulamalıyız arkadaşlar: Bunu burada söylüyorsunuz da ya, nasıl olabilir, bükrasimiz arasında iki yıldır bir kurul karar alamaz da kurulu temsil edebilecek farklı illerde idaremi adına görev yapan arkadaşlarımızdan bir tanesi “Bu kararın alınmasında sakınca yok.” derken diğerleri iki yılda bir kararı alamayarak balıkçıların canına okumuş yani? Şimdi, böyle bir şey olabilir mi! Ya da bir bürokratımız 2021 yılından bu yana 3 tane toplantı yapmayı maharet gibi sunuyor. Şimdi, böyle bir şey olabilir mi ya, üç yılda 3 toplantı! Sorun çok can yakıcı. Bir yandan doğayı, çevreyi ve kültürel varlıkları korumamız gerekiyor, bir yandan orada geçimini sağlayan, yerleşim içerisinde olan insanların haklarını savunmamız gerekiyor ama 98 yılında sit alanı, doğal sit alanı ilan edilmiş bir bölgede üzerinden yirmi altı yıl sonra hâlâ bunları şu ya da buna görev biçerek tanımlamak... Ya, siz ne yapıyorsunuz arkadaşlar, YİKOB’ların bütçeleri nerelere harcanıyor? Ya da bilmek istiyorum, bir bürokratımız şunu söyledi... Sayın Dal siyasi zekâsıyla hemen müdahale etti orada zaten. 2023-2024 seçimlerinde bu sorunların görüülmesini engelleyen, bunun olumsuzlaşmasını sağlayan, size müdahale eden bu siyaset kurumları ya da kişileri kimdir? Bunları da açıklamalısınız. Bu, burada gerekçe olamaz, olmamalıdır.

E, şimdi, koordinasyonsuzluk var, YİKOB’un bütçelerinin nasıl kullanıldığının tespiti var. Ekonomik kriz... Evet, ekonomik kriz var ama zeytin ve zeytinyağı faaliyetleri, balıkçılık ve hayvancılıkla ilgili insanlarımız yasaların tanımladığı biçiminde geleneksel veya kurallara uyduğu sürece ekonomik faaliyet göstermelerini engelleyecek bir hâl yok ki. Sayın Dal işaret etti, arkadaşlarımız lütfetmiş, göle

boşaltılan kara suyu şikâyetler geldikten sonra engel noktasına taşıyabilmişler. Peki, o ana kadar, o gölün bu hâle gelmesine niye engel olmadık? Bunları sormayalım mı, bunları konuşmayalım mı?

Şimdi, sevgili arkadaşlar, burada bu yetki aşımı ya da yetki karmaşasına koordinasyonla mı son veririz bilemiyorum ama balıkçılıkla ilgili bir arkadaşımız diyor ki: “Ya, bunun yapılmasında bir engel yok.” Diğeri diyor ki: “Hayır, karar alamıyoruz.” Hayvancılıkla ilgili bir arkadaşımız öneri getiriyor, diyor ki: “Orada yaklaşık şu kadar aile işletmesi var, onlar için, başka bir yere taşıyalım, hayvancılığı orada yapsınlar.” Ama diğer yandan bir başka arkadaşımız “Yapılmasında sakınca yok.” diyor; hatta planın 1’inci maddesi olarak bir bürokratımız işaret ediyor.

Şimdi, bu kadar karmaşanın içerisinde, biz, yönetilemiyor ülke, savruluyoruz derken, arkadaşlar, lütfen, hepimizin silkelenip kendisine gelmesinin gerektiği çok açık. Daha bir şeyler de söylemek istemiyorum ama herkes kendi bulunduğu pencereden ülkemiz için, doğamız için, kültürel varlıklarımız için, yurttaşlarımız için üzerine düşeni yapmakla mükelleftir. Bu, sizin, Devlet Memurları Kanunu’nda kamu adına görev yapan arkadaşlarımızın da en temel görev ve sorumluluğudur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Ali Bey, buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve buraya kadar gelmiş, emek vermiş, sunum yapan müdürlerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, sunumun başında bir ara Ahmet Başkanımız müdahale ederken şey dedim, bizim konuşmamıza gerek yok, muhalefetin yerine konuşuyor. Şimdi, gerçekten, samimiyetle, rollerin gerçekten böyle değiştiği bir noktada şunu söyleyeyim: Asla ve asla burada sunum yapan müdürlerimizin kabahati değil ama dinlerken şunu hissettim ki siz de şunu hissettiniz -yani bir vatandaşımız gerçekten emek vermiş, oturmuş bir dilekçe yazmış- şunu gördüm: 2 ilimizin müdürleri, keşke onlar da Dilekçe Komisyonuna başvuru yapsaymış. Evet, tam da bu noktadayız yani bizim geldiğimiz aşama tam da bu.

Az önce İbrahim Bey de ifade etti; meselenin sadece Aydın ve Muğla illeri meselesi olmadığı açık, meselenin sadece Bafa Gölü meselesi olmadığı açık. Yani ben eminim, hangi kentimize gidersek müdürliklerimizle ilgili benzer şeyler gelecek. Ben müdürlerimize bir soru soracaktım, sonra vazgeçtim, belki rakamlar yoktur, zor durumda bırakmak istemedim ama bütün... Konuşan müdürlerimizin bir kısmı ekonomik krizden bahsetti, tasarruf paketinden bahsetti. Ya, soracaktım, diyecektim ki tasarruf genelgesi açıklandıktan sonra sizin durdurmak zorunda kaldığınız hangi işleriniz oldu ve buradan ne kadar tasarruf ettiniz? Rakamı soracaktım, rakam söylendikten sonra -vardır, kesinlikle uygulanmıştır ama- şunu söyleyecektim... Bu arada ben şunu söyleyeyim: Müdürlerimiz “Ankara’nın katkısını istiyoruz, Ankara destek olsun.” diyor ya, vallahi, oraya söylemeyin, bize söyleyin. Yirmi iki yıldır yapamıyorlar, iktidar onlar, seçimden önce de onlar iktidardı, seçimden sonra da onlar iktidar; onlar yapamıyor, bize söyleyin, belki biz çözeriz.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Ona da verecek cevap var.

ALİ BOZAN (Mersin) – Belki biz çözeriz. Nasıl çözeriz arkadaşlar? Şunu söyleyeyim: Eğer Bafa Gölü’yle ilgili gerçekten olmazsa olmaz bir şey yapılması gerekiyorsa, önünüze bağlı olduğunuz bakanlık eğer tasarruf paketini koyarsa onlara sadece bir rakam verin. Bakın, tasarruf genelgesi açıklandığı zaman denmiş ki: “Temsil ve tanıtma giderlerinden yüzde 25 tasarruf edilecek.” Peki, genelge açıklandıktan sonra, bakın, temsil ve tanıtma giderleri nisan ayında 61,2 milyon liraymış, mayısta ne olmuş biliyor musunuz; 418 milyon lira olmuş. Tam da Bafa Gölü’yle ilgili yapacağımız,

yapmanız gereken bir işlemde önünüze tasarruf genelgesi konulursa, vallahi söyleyin, deyin ki: Böyle böyle rakamlar var, temsilden, tanıtımdan tasarruf edelim ama Bafa Gölü'nden, Bafa Gölü'nün etrafında yaşayan yurttaştan tasarruf etmeyelim. Ha, bunu dediğinizde yine farklı bir şey söylenirse yine bence oraya söylemeyin, vallahi, bize söyleyin, gerçekten söyleyin, şundan kaynaklı; gelmişsiniz, hepiniz diyorsunuz ya “Ankara’nın belki bir katkısı olur.” Vallahi, Ankara yirmi iki senedir orada yani yirmi iki senedir orada, söyleyin, belki biz ikna ederiz, belki bu yöntemlerle ikna ederiz, gerçekten, bundan kaynaklı...

Şunu söyleyeyim: Başkanımız ifade etti, arada müdahalelerde bulundu, gerçekten 2 ilimiz arasında ve 2 ilimizin tüm kurumları arasında bir koordinasyona ihtiyaç olduğu açık. Bu konuda bence bütün müdürlerimiz aynı fikirde. Böyle çok fazla bürokrasiye takılmadan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Evet.

ALİ BOZAN (Mersin) – Çok fazla bürokrasiye takılmadan, bu gelen dilekçelerle ve Dilekçe Komisyonunun bu alanda yapacağı özel çalışmayla ben bunun çözüleceğine inanıyorum.

Tekrardan teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Ben teşekkür ederim.

METİN ERGUN (Muğla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Metin Bey, nazım size geçecek ama biraz kısa tutmak mümkün mü?

METİN ERGUN (Muğla) – Tabii, benim de nazım size geçecek, ben bölgenin milletvekiliyim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Yanlış kişiden istedim.

METİN ERGUN (Muğla) – Hayır, hayır; estağfurullah.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Buyurun.

METİN ERGUN (Muğla) – Yani Bakanlığın temsilcilerini dinledik. Bildiğim kadarıyla 2 Bakanlığımız var; Tarım ve Orman Bakanlığı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Kültür ve Turizm Bakanlığı da burada.

METİN ERGUN (Muğla) - Kültür Bakanlığı da burada, 3 Bakanlık var. Herkes görevini yapmış, diğeri yapmamış, herkes bunu söylüyor. Dolayısıyla, bir koordinasyonsuzluk olduğu kesin. Anladığımız kadarıyla, temsilcilerin söylediğine göre devletimiz görevini yapmış, bu Bafa Gölü kendi kendine kirleniyor; suç, Bafa Gölü'nde. Yani ben bölgenin insanıyım, Milaslıyım. Bu, “Latmos” dediğimiz, Türklerin söylediği tabirle “Beşparmak Dağları” çok özel bir bölge. Eğer o dağda gezerseniz -samimiyetle söylüyorum- başka bir gezegende olduğunuzu hissedersiniz. Yani öyle gölün kenarında değil sadece, Yatağan’dan başlayarak Çine, Karpuzlu, Milas, Koçarlı havzasında gezersiniz başka bir atmosferde; özel bir oluşum.

Dolayısıyla, eğer tasarruf tedbirlerine takılan bir şey varsa bunun geri gelme şansı olmadığı için bu tip şeylerin tasarruf tedbirlerinin dışına çıkarılması gerekiyor. Şimdi, koruma alanının dışında olan yerlere maden ruhsatı verildiği söyleniyor; doğrudur ama onlarca maden faaliyeti var o bölgede, onlarca, belki yüzlerce yani o kadar fazla. Bütün dağ kırk yıla yakın bir süredir oyuluyor, bütün dağ. Şimdi, bunun zararı ne? Kültür Bakanlığından arkadaşımız söyledi, “500 metre dışında...” dedi yanılmıyorsam. Sayın Başkanım, şimdi, bu madenler dinamitle patlatılıyor, tonlarca dinamit atılıyor. Tonlarca dinamit atıldığı için siz o arkeolojik alanın dışında verirsiniz bile ruhsatı koruyamazsınız çünkü sürekli, her gün, her saat... Onlarca maden var. Dolayısıyla buranın bu maden ruhsatlarıyla ilgili de incelenmesi gerekiyor. O korunacak alanın dışında verilen ruhsatlar da tesir ettiği için özel

incelenmesi gerekiyor. Bafa Gölü can çekişiyor, Bafa Gölü benim çocukluğumdaki Bafa Gölü değil yani çok farklı bir göl hâline geldi. Müdürümüz, Genel Müdür Yardımcımız doğru söyledi, bu 10 vilayet yani... Kirlenme -Uşak'tan yanılmıyorsam, değil mi- Uşak'tan başlıyor, Uşak'tan itibaren devam ediyor; Menderes havzası olduğu gibi... Belki bütünüyle bir plan yapılmış, bunun hızlandırılması lazım, aciliyet noktasına getirilmesi gerekiyor. Belki biz Komisyon olarak bakanları -bu manada- Bafa Gölü'yle ilgili ziyaret ederek bu koordinasyonsuzluğu ortadan kaldıracabiliriz. Yani biz inisiyatif alarak, Komisyon olarak inisiyatif alarak bu koordinasyonsuzluğu ortadan kaldıralım çünkü geri gelmesi çok mümkün değil gölün. Gölün etrafındaki tarihi, o özel alanın da geri gelmesi çok mümkün değil. Hem maden faaliyetlerinin çok sınırlandırılması lazım yani su kalmadı bölgede, su kalmadı, arkeolojik alan kalmadı, onun için... Bakanlıklar, herkes kendi görevini yapmış, diğer bakanlığı suçluyor; diğer bakanlık söz aldığı zaman, o "Biz görevimizi yaptık, diğeri yapmadı." Noktasında.

Bu koordinasyonsuzluk giderilmeli diyor, teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Çok teşekkür ederim.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Arkadaşlar "Maden faaliyeti yok." dedi ama.

METİN ERGUN (Muğla) – Var. Ben bölgenin insanıyım, bölgenin insanı olmanın ötesinde ben o dağın çocuğuyum. Yani ailem o dağda yaşıyor yani anam o dağda yaşıyor. Dolayısıyla, onlarca; bakın, bir tane, iki tane değil, onlarca.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Ben tutanağa da geçmesi açısından, DSİ Genel Müdür Yardımcımız burada, ona da iki dakika söz vereceğim, sonra hemen oylamaya geçeceğim.

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET EKİNCİ – Sayın Başkan, kıymetli hazırun; şahsınızı Kurumum ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum heyetinizle beraber.

Bafa Gölü Ege Bölgesi'nde artı 2 kotunda çalışıyor. Daha sonra -taşınan malzemelerden kaynaklı olarak- bir körfezli iken burası Ege Denizi'nin, taşınan sediment malzemeyle bağlantısı kesiliyor, bir göl hâlini alıyor. 1967 yılında burada Büyük Menderes'le ilgili bir havza planlama çalışması yapılıyor. 1985 yılında burada -bir taşkın seddesi yapılarak- Bafa Gölü'nün tamamıyla ortadan kaybolmasını engelleyecek şekilde, sediment taşınımını engelleyecek şekilde bir taşkın seddesi yapılıyor. Ben zamanı efektif kullanmak açısından hızlı geçeceğim.

Burada Devlet Su İşleri tarafından yapılan üç tane ciddi tesis var. Bir tanesi Bafa Gölü Sol Sahil Taşkın Seddesi, Büyük Menderes Nehri Kabartma Tesisi, Serçin Priz Yapısı ve Besleme Kanalı şeklinde. Bu yapılan tesislerin amacı da doğal hayatı korumak, bölgedeki tarım arazilerini taşkından korumak, deniz suyunu, tuzlu suyu kontrol ederek göle tuzlu su girişini engellemek, taşkın döneminde otokontrol sağlamak. Burada ekranda görünüyor Sayın Başkanım, bizim yaptığımız şişme savak vasıtasıyla Büyük Menderes Gölü'nü şişirerek ancak Bafa Gölü'ne suyu alabiliyoruz. Yaptığımız bu tesis olmamış olsaydı Bafa Gölü'ne bizim su alma gibi bir imkânımız olmayacaktı maalesef. Bu turuncu şekilde gidense sedde çalışması, bu sedde çalışması Büyük Menderes'ten dolayı taşınacak malzemenin, taşkın zamanında taşınacak malzemenin Bafa Gölü'ne giderek Bafa Gölü'nün ortadan kaybolmasına engel teşkil etmiş durumdadır.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Sayın Müdürüm, bir efsane proje var, gerçek mi değil mi, bölgede çok konuşuluyor; denizle bağlantısının yapılması, Akbük'ten bir kanal açılması.

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET EKİNCİ – Bizim böyle bir projemiz yok efendim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Bu soru çok geliyor bölgeden.

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET EKİNCİ – Kurumsal olarak bizim böyle bir projemiz yok Sayın Başkanım.

Burada “rubber dam” dediğimiz şişme savağımız var Büyük Menderes üzerinde. Şişerek geriye doğru kabartma yapıyoruz, kabartma vasıtasıyla bunu Serçin Gölü’ne, oradan da Bafa’yı tekrardan besliyoruz. Burada, görüntülerde şişme savağın şişmiş hâli, çalışma durumu.

Buradaki, Bafa Gölü’ndeki en önemli konu, artı 2 kotunun korunması. Biz, bugün gelirken Sayın Başkanım, kotun ölçüsünü aldık, şu anda artı 2,20 kotunda, göl kotuyla ilgili herhangi bir problem şu anda söz konusu değildir.

Burada yaptığımız tesislerle ilgili görüntüler. Burada kanaldan suyu aktardığımız zamanki hâli. Eğer yaptığımız tesis olmasaydı Bafa Gölü’nün durumu şu şekilde olacaktı, beslenmesi. Bununla ilgili, işletme yapılmasıyla ilgili işletme talimatları çıkardık ve o minvalde çalışmalarımıza devam ediyoruz efendim.

Burada da Devlet Su İşlerinin yaptığı hiçbir tesiste kirletici bir unsur söz konusu olmamakta, tarımsal sulama yapıyoruz sadece. Burada Büyük Menderes Nehri üzerinde 3 tane regülatörümüz var. Bütün bu regülatörlerin üzerinde -şekilde görüldüğü gibi- biz hareketli bariyerler tutarak yüzen katı malzemeleri bir taraftan topluyoruz, hem bunların denize gitmesini engelliyoruz, bir taraftan da Bafa Gölü’ne giderek oradaki kirletici unsurun ortadan kalkmasına sebep oluyoruz. Bunların bir tarafı sabit; sağ tarafta gördüğümüz yer sabit, sol taraf hareketlidir. Bunları bir taraftan toplayarak ekskavatörlerle gölden temizliyoruz, nehirde temizliyoruz, bunları belediyenin gösterdiği yerlere atıyoruz, böylece yüzeysel kirliliği de engellemiş oluyoruz. Bu ikincisi 2018 yılında işletmeye aldığımız tesis; bu da üçüncüsü efendim, 2016 yılında aldığımız bir tesis. Aynı zamanda, Büyük Menderes Nehri üzerinde kurulu 4 adet gerçek zamanlı su kalitesi gözlem istasyonumuz mevcut. Bunlardan anlık olarak su kalitesini izleyebiliriz efendim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Sayın Müdürüm, şimdi yaptıklarınızı anlatıyorsunuz.

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET EKİNCİ – Evet efendim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Peki, sorunlara çözüm ne öneriyorsunuz?

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET EKİNCİ – Sorunlara çözüm, bizim Devlet Su İşleri noktasında, suyun kalitesi noktasında, mevcut suyun kalitesi...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Oksijen seviyesinin düştüğü söyleniyor ama.

DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET EKİNCİ – Şöyle efendim: Biz kış döneminde bu suyu besleyerek bir devridaim sağlıyoruz. Yani Serçin Kanalı’ndan suyu Serçin Gölü’ne, oradan Bafa Gölü’ne, oradan tekrardan denize deşarjını sağlayarak orada oksijenlendirme yapıyoruz. Bunun dışında, şu anda, bizim “Ayдын Söke Sulamaları Regülatör Yapımı” diye bir projemiz var efendim. Şu anda yatırım programında, yüzde 10 ödeneğini de verdik. Burada yapacağımız regülatörlerle beraber, regülatörlerdeki balık geçidiyle beraber, balık geçidinin de sağlıklı bir şekilde çalışmasını sağlayacak. Bizim DSİ olarak yapacağımız ve kalan tek projemiz o efendim.

Arz ediyorum efendim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Çok teşekkür ediyorum.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal’ın, Mersin Milletvekili Ali Bozan’ın 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe’yle ilgili yapılan görüşmelerdeki konuşmasında kendisine sataştığına ilişkin açıklaması

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Başkanım, kısa bir söz almak istiyorum, sataşma var.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Çok kısa, ne olur.

Ali Bey, sataşmasanız olmazdı değil mi?

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Çok teşekkür ediyorum.

AK PARTİ yirmi iki yıldır Türkiye’de kangren hâline gelmiş birçok sorunu çözerek, şeffaf ve çözüm odaklı olarak çözerek bugün gerek tarımsal alanda gerek çevresel alanda gerek savunma sanayisinde gerek mavi vatanda, bölgesinde ve dünyada küresel bir güç hâline gelmiştir ve Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde de bu küresel güç olma yolunda emin adımlarla yürüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

METİN ERGUN (Muğla) – Ama Bafa Gölü kirlenmeye devam ediyor.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim tüm vekillerime, söz alan tüm yetkililere.

Dilekçe üzerinde başka söz almak isteyen üyemiz? Yok.

Katkı veren tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

V.- KARARLAR

1.- 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe’yle ilgili olarak Aydın ve Muğla sınırları içindeki Bafa Gölü’nde ve Antik Latmos Bölgesi’nde yerinde inceleme yapılmasına ve gerekli hazırlık çalışmalarının Komisyon Başkanlığınca yürütülmesine ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Sayın üyelerimiz, şimdi bir önerge var, okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe’yle ilgili olarak Aydın ve Muğla sınırları içindeki Bafa Gölü’nde ve Antik Latmos Bölgesi’nde yerinde inceleme yapılmasına ve gerekli hazırlık çalışmalarının Komisyon Başkanlığınca yürütülmesine karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Yıldız Konal Süslü

İstanbul

Ahmet Salih Dal

Kilis

Gerekçe:

Dilekçe Komisyonuna müracaatta bulunulan 6/5/2024 tarihli ve D28-8069 numaralı Dilekçe’de, özetle, ülkemizin tarım ve turizm gelirlerini artırmak, doğal, kültürel ve tarihî değerlerini korumak ve yerel ekonomiyi kaldırmak amacıyla, tabiat parkı olan Bafa Gölü ve Antik Latmos Bölgesi’yle ilgili bazı sorunlara çözüm önerileri sunulmaktadır. Bahse konu dilekçe hakkında Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığından bilgi istenmesi üzerine Komisyonumuza bilgi verilmiştir. Komisyonumuz Başkanlık Divanınca konuya ilişkin yapılan değerlendirme sonucunda dilekçenin ayrıntılı çalışmayı gerektirdiği anlaşılmış olup mevcut durumun yerinde görülerek bölgede inceleme yapılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Sayın üyelerimiz, 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun’un 8’inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Aydın ve Muğla sınırları içindeki Bafa Gölü ve Antik Latmos Bölgesi’nde yerinde inceleme yapılmasına ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Böylelikle, 6/5/2024 tarihli ve 8069 numaralı Dilekçe kapsamında Aydın ve Muğla sınırları

içindeki Bafa Gölü ve Antik Latmos Bölgesi'nde yerinde inceleme yapılmasına karar verilmiştir.

Değerli üyelerimiz, gündemimizde 2'nci sırada bulunan, Seda Köslüoğlu'nun 11/7/2024 tarihli ve D28/10166 numaralı Dilekçesi üzerinde görüşmelere başlıyoruz.

III.- İHTİSAS KOMİSYONLARI (Devam)

A)GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- Seda Köslüoğlu'nun toplumda finansal okuryazarlık konusunda farkındalığın artmasına ve yatırımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunduğu 11/7/2024 tarihli D28-10166 numaralı Dilekçe'sine ilişkin görüşme

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Seda Köslüoğlu'nun, finansal piyasaların işleyişi konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları nedeniyle maddi ve manevi zarara uğramalarından bahisle, toplumda finansal okuryazarlık konusunda farkındalığın artmasına ve yatırımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunduğu dilekçesinin ayrıntılı çalışmayı gerektirdiği kanaatiyle Başkanlık Divanımızca Genel Kurulda görüşülmesine karar verilmiştir.

Şimdi, konu hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı Sayın İbrahim Ömer Gönül'e söz vermek istiyorum

Buyurun.

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri, sayın hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Finansal okuryazarlık konusunda müsaadenizle genel bir bilgiyle ülkemizde yapılanları özetlemek üzere başlamak istiyorum. Finansal okuryazarlık konusu 2008 yılında küresel olarak hissedilen finansal krizden sonra OECD'nin ülkelere bir tavsiye şeklinde aldığı bir kararla başlatıldı. Bu karara göre, her ülke finansal istikrar ve güçlenme konusunda kendi stratejilerini oluşturacak ve ulusal belge olarak bunu yayınlayacaktı. 2008 yılında bu şekilde beyan edilen tavsiye kararının uygulanması için 2014 yılında bu plan ortaya çıktı. Bu plana göre finansal eğitimin koordinasyonu görevi Kurulumuza verilmiştir. Ülkemizde, o dönemde, 2008 yılında Maliye Bakanlığı himayesinde kurulan ve hâlâ görevine devam eden Finansal İstikrar Komitesi, 2014-2017 yıllarını kapsayan Finansal Erişim, Finansal Eğitim ve Finansal Tüketicinin Korunması Stratejisi ve Eylem Planı'nı 5 Haziran 2014 tarihli Başbakanlık Genelgesi'yle yürürlüğe koymuştur. Finansal Eğitim Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı'nın, Finansal Eğitim Ulusal Stratejisi'nin yürütülmesi görevi Kurulumuza verilmiştir. Finansal Tüketicinin Korunması Eylem Planı'nın takibi ve koordinasyonu ise Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir. Finansal İstikrar Komitesini yönlendirme mercisi olarak bu eylem planının takibini yürütmüş ve yürütmeye devam ediyoruz. Sekreteryaya hizmetleri aynı bakanlığın alt komisyonlarında devam etmektedir. En son yapılan çalışmalarla Kurulumuzca 36 adet eylemden oluşan Finansal Eğitim Eylem Planı, Türkiye'de yaşayan bireylerin ve hane halkının finansal refahının artırılması, uzun vadede finansal piyasaların gelişmesi ve finansal istikrarın sağlanması amacı doğrultusunda yürütülmektedir.

Dünya örneklerinde en iyi uygulama örnekleri olarak Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Kanada, Avustralya ve OECD ülkelerinin tamamında 2024-2027 eylem planları belirlendi. Söz konusu eylem planının ülkemizde de hayata geçirilmesi için çalışmalarımız devam ediyor. Ülkemiz çapında finansal okuryazarlık düzeyinin ölçülmesi için 2012 yılında Dünya Bankasının katkısıyla ve 2015 yılında Türkiye Finansal Okuryazarlık Araştırması yapılmıştır. Finansal Eğitim Uluslararası Stratejisi'ne baktığımızda bu araştırmaların sürekli olarak yapılması gerekmektedir. Özellikle kadınlar, gençler ve henüz eğitim çağındaki çocuklar için finansal okuryazarlık eğitimlerinin bir mecburiyet hâline gelmesi gerekmektedir. Biz bunu aslında tüm dünyada İngilizce adıyla, küresel adıyla “teachable

moments” daha doğrusu öğretilbilir anlar olarak belirliyoruz. Buna göre, finansal kuruluşlarda hesap açarken, danışmanlık hizmeti verilirken hesabın tam o anda kişiye bir bilgilendirme sunması gerekiyor. Özellikle genç yaşlarda bu “teachable moments” dediğimiz öğretilbilir anlar büyük önem taşımakta. Çünkü bunları doğru zamanda, doğru şekilde kullanmazsak doğru sonuçları maalesef almamız oldukça gecikiyor.

Müsaade ederseniz -2020 yılında Ipsos araştırma tarafından yapılan son veriler bunlar- finansal davranışlar konusunda bazı verileri arz etmek isterim. Buna göre, ülkemizde sadece -hane halkı bütçesi yapan- yüzde 65 ila yüzde 70 civarında hane halkında bütçe yapılmaktadır. Para biriktirme konusunda ise hâlâ sadece yüzde 45’lerde bir katkı sağlayabiliyorlar. Birikim yapmanın temel sebebi ise daha çok gelecek günler için değil, ancak sadece yüzde 30-35 civarında bir para biriktirme ve kötü günler için para biriktirme motivasyonu içerisindeyiz. Özellikle 2017’den sonra hane borçlarının çok ciddi anlamda arttığını tespit ettik.

Bunun yanı sıra, hanelerin sadece yüzde 41’i finansal plan yapıyor. Bütçe ile finansal plan farklıdır efendim, finansal plan yapan yüzde 41’i. Özellikle borç ödemede ekonominin kötü gittiği zamanlarda belli bir artış görsek de maalesef, kredi kartı borçlanmalarının bütçe yapımında destek hizmeti olarak kullanıldığını ve bu kredi kartı borçlanmalarının da gereğinden fazla tutulduğunu -maalesef- tespit ediyoruz. Özellikle “Çocuklarım için kenarda para biriktiriyorum.” ifadesini kullanan hane halkı yüzde 42’den maalesef yüzde 30’a düşmüştür.

Diğer bir çarpıcı sonuçta -emeklilik için biz, biliyorsunuz, bireysel emeklilik sistemini 2009 yılından itibaren Sermaye Piyasası Kurulu olarak hayata geçirmiştik ve hâlen de bu, gelişmeye devam ediyor, ilk emeklilerini de aldılar fakat- hâlâ Avrupa’nın ve Amerika’nın uygulamasından farklı olarak bizde devletin verdiği emeklilik maaşı birinci gelir olarak görülmeye devam ediyor. Bu da maalesef, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bir bütçe yüküne neden olmaktadır.

Gelinen noktada, kalkınma planında “yurt içi tasarrufların artırılması” başlığı altında tüm kişilere elektronik ortamda finansal eğitim içeriklerinin sunulması karara bağlanmıştır. Biz bu aşamada mayıs ayında Sayın Bakanımız Mehmet Şimşek’in Başkanlığında Finansal Okuryazarlık Platformu’nu hayata geçirdik. Lansmanında Sayın Bakanımızın da bulunduğu bu girişimden sonra çok hızlı olarak çalışmalarımıza devam ediyoruz. Özellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın desteğiyle Millî Savunma Bakanlığımız, Çalışma Bakanlığımız, İŞKUR ve diğer kurumlarla protokollerimize ve bu platformdan ücretsiz eğitimlerimizi vermeye devam ediyoruz. Yaptığımız bu protokollerle özellikle gençlere, ev kadınlarına, girişimcilere ve ulaşabildiğimiz işsizlere -buna çok iyi örnek vermek istiyorum efendim, İŞKUR’la yaptığımız protokol sonrası- yıllık 1,5 milyon iş arayan kişiye bu eğitimi vermeyi planlıyoruz. Şu anda oldukça başarılı ve tabana yayılan bir şekilde platforma destek devam etmektedir ve henüz çok kısa bir zaman olmasına rağmen bu destekle birlikte çok ciddi bir kitleye ulaşmayı hedefliyoruz.

Konuyu bilgilerinize arz ederim efendim.

Soru olacak mıdır?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Çok teşekkür ederim.

Şimdi bu konuyla ilgili söz almak isteyen arkadaşlarımız varsa onlara söz vermek istiyorum.

ALİ BOZAN (Mersin) – Başkanım, sözden önce İbrahim Hocama bir soru sormak istiyorum.

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – Buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) – İbrahim Hocam, finansal okuryazarlık seviyesinin düşük olmasının, toplumda bu anlamda bilgisizliğin olmasının özellikle son yıllarda artık toplumun tamamının baş

belası hâline gelen kart dolandırıcılığı meselesiyle bir bağlantısı ya da finansal okuryazarlık konusunda yapılacak çalışmaların kart dolandırıcılığı meselesini, mağdurlarını azaltması gibi bir durum söz konusu olabilir mi, o konudaki fikriniz nedir?

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – Efendim, ben vaktinizi almamak için çok detayına girmedim. Şimdi “finansal okuryazarlık” dediğimiz zaman -platformumuzu da ziyaret ederseniz şeref vermiş olursunuz bizlere de- platformumuzda tüm bunlara zaten değiniyoruz; kartla olan dolandırıcılık, telefon dolandırıcılığı, “coin”lere dikkat çekiyoruz özellikle. Finansal olarak bütün varlıklarınızı korumanız konusunda gerçek anlamda bilgilendirme yapmaya çalışıyoruz. Özellikle ülkemizde bu kredi kartı kullanımlarında limitlerin çok yüksek olması, maalesef kredi kartı dolandırıcılıklarında telafi edilemez yüklere neden olmaktadır. Biz de bunlara finansal eğitimimizde dikkat çekmeye çalışıyoruz efendim.

ALİ BOZAN (Mersin) – Teşekkürler İbrahim Hocam.

Başkanım, ben kısa bir söz alsam.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Tabii ki buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) – İbrahim Hocam, teşekkür ediyorum.

Hani, özellikle merak ettim; finansal okuryazarlık çalışmalarının içerisinde kart dolandırıcılığı gündeminizde mi değil mi diye, gündeminizde olmasına gerçekten sevindim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; kart dolandırıcılığı meselesi artık öyle bir noktaya geldi ki gerçekten siyasetüstü değerlendirmemiz gereken bir mesele. Türkiye’nin dört bir yanında kart dolandırıcılığı çeteleri var, kart dolandırıcılığı şebekeleri var ve yurttaşların birikimlerini ellerinden alırken “A” “B” “C” siyasetinden diye ayırmıyorlar; bu nedenle kesinlikle siyasetüstü değerlendirmemiz gereken bir konu. Hani yurttaşların neden bu kadar rahat bu çetelerin, şebekelerin eline düştüğü meselesine gelecek olursak; ekonomik krizin bunda çok ciddi anlamda etkisi var, çaresizliğin etkisi var, kimi zaman da birden zengin olma hevesinin etkisi var, birçok sebebi var. Belki Komisyon çalışmaları esnasında bunları da konuşuruz, bunları da tartışırız ama bazen bunun üzerine sohbet ettiğimizde şu söyleniyor: “Kart bilgilerini vermesin. Neden bunu yapıyor?” Ya, bu öyle bir noktada ki artık, bire bir bu meselelerle muhatap olan -mesela, kamuoyuna yansıyor- hâkim, savcı yakınlarının bu şekilde dolandırıldığını biliyoruz. Gerçekten bu anlamda, toplumda bir duyarlılık yaratmak gerekiyor, aynı zamanda mevzuatı yeniden gözden geçirip varsa hukuki boşluklar, buna dair yasal düzenleme önerisi yapmamız gerekiyor. Şundan kaynaklı: Çünkü kredi kartı dolandırıcılığı nitelikli dolandırıcılık olarak geçer ama yasanın yapıldığı tarihte bu yoktu, bu şekilde kart dolandırıcılığı gibi bir durum söz konusu değildi; kart dolandırıcısı çeteleri, şebekeleri yoktu. O nedenle, özellikle nitelikli dolandırıcılık konusunda şu andaki mevcut yasal mevzuatın gerçekten caydırıcı olmadığı, kimi yasal boşluklar olduğu kanaatindeyim. Bu anlamda da Komisyonun bir çaba ve çalışma içerisine girmesi gerektiğini düşünüyorum.

Sadece şu, belki denk geldi... Dün Tarsus’tan bir baba aradı “Adalet, Bakanından randevu alır mısın?” diyor ısrarla; sebebini sordum, söylediği şey şuydu: “Oğlum cezaevinde.” “Adalet Bakanı bundan kaynaklı randevu vermez.” dedim. Ama sebebi şu: “Oğlumun kartı kullanılarak dolandırıcılık yapılmış, yapan kişiler belli, elini kolunu sallaya sallaya geziyor ve ben Bakandan oğlum çıksın istemiyorum, oğlumu kullanan kişilerin de cezalandırılmasını istiyorum, ellerini kollarını sallaya sallaya gezmesinler.” diye bir babanın feryadı... Ve bunun gibi gerçekten binlercesi, on binlercesi var. Bu anlamda yani finansal okuryazarlık konusunda bir dilekçe başvurusu olması çok kıymetli, dilekçe sahibine gerçekten teşekkürler. Komisyon Divanına da ben ayrıca teşekkür ediyorum bunu Genel

Kurula getirdiği için.

Umarım, Komisyonun yapacağı çalışmalarla bu anlamda toplumda bir farkındalık yaratabiliriz.

Tekrardan teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Ben teşekkür ederim.

Başka söz almak isteyen var mı?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Başkanım, bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Buyurun Sayın Vekilim.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, konu gündeme gelince aklıma direkt şey geldi; iki yıl önceydi galiba, aralık sonunda yani dolar birdenbire fırlayınca, sonra da düşünce insanlar hakikaten çok büyük mağduriyet yaşadılar, herkes “Aman, dolar yükseliyor; aman, dolar yükseliyor.” diye koşup dolar aldı, hatta kredi çekip dolar alanlar olmuştu; sonra birdenbire kur korumalı mevduat çıkınca dolar, döviz, euro aşağı düştü ve insanların elinde patladı dövizler ve borçlandıkları da yanlarına kâr kaldı.

Diğer bir konu, yine kriptoyla ilgili de benzer bir süreç yaşandı; orada da -geçtiğimiz yaz ya da önceki yazdı- galiba yine en çok kayıp Türkiye’den yaşanmış. O anlamda, oradaki birtakım kripto paraların birdenbire düşmesiyle, aşağı-yukarı yönlü hızlı hareketlerle büyük kayıplar yaşadı Türkiye’de vatandaşlarımız. Böyle baktığımızda, evet, gerçekten bu anlamda bir eğitim verilmesi gerekiyor, vatandaşın bilinçlendirilmesi gerekiyor. O konuda biz ne yapabiliriz bilmiyorum, doğrusu ben finansal okuryazarlıkla ilgili böyle bir eylem planı olduğundan da haberdar değildim yani biz duymadıysak vatandaş da hiç duymamıştır diye düşünüyorum, itiraf ediyorum.

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – Efendim, bütün çabamız odur.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – İnşallah, biz duyuracağız.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Bilmiyorum, benden başka duyan var mıydı vekiller arasında finansal okuryazarlıkla ilgili bir eylem planı olduğuna dair?

Tabii, bunu duyurmak gerekiyor ama işin başka bir boyutu da var; araştırma yapılmış ama zannedersem araştırma biraz bu enflasyonun yukarı yönlü hızlı çıkışından önceye denk geliyor. Son döneme baktığımızda, vatandaş bize de söylüyor zaten bunu; çaresizlikten, evet, kredi kartı kullanımı çok yüksek ama şimdi 10 bin lira emekli maaşı alınca, kirası da 7-8 bin lira olunca ya da 17 bin lira asgari ücret alınca, kirası 15-20 bin lira olunca zaten birkaç tane kredi kartı alıyorlar, oradan çekip asgarisini oraya yatırıyor, oradan çekiyor, asgarisini oraya yatırıyor ve -kendi deyimleriyle- bir yandan takla attırarak geçinmeye çalışıyorlar yani finansal okuryazarlık önemli ama tabii, asıl önemlisi, bugün yaşadığımız ekonomik kriz, bunu acilen çözmek gerekiyor.

Ama diğer kısmıyla ilgili de artık kamu spotları mı gerekiyor, Meclisin üzerine ne düşüyorsa bu konuda, yapılması gerektiğini de ben de tekrar...

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – Kamu spotumuzu gördünüz mü?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Görmedim, onu da görmemişim, yine mi kaçırdım.

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – İsterseniz gösterebiliriz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Çok memnun oluruz, evet.

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – İki tane kamu spotumuz var; biri yayınlanmadı ama diğerini hemen gösterelim. İlgi çekmesiyle amacıyla...

(Video gösterimi yapıldı)

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Ellerinize sağlık, çok güzel olmuş.

Bu, yayında mı şu anda?

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – Evet efendim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Bir de yayınlanacak olan var.

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – Bir de kriptoyla ilgili var ama yanımızda yok.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Peki.

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – Tabii, özellikle gençlere hitap etmeye çalıştık çünkü özellikle borsa yatırımcısının, “manipülatör” diye tabir ettiğimiz kişilerle -başka tabir kullanmayayım bu: masada ama- maalesef çok sıkıntımız var. Yıllarca 1-1,5 milyon arasında olan borsa yatırımcısı son üç senede 8,6 milyona kadar çıktı ve maalesef şunu görüyoruz ki her ne kadar bunlara yatırımcı testiyle daha sonra hesap açılrsa da finansal okuryazarlıklarının, bir borsa yatırımcısına göre düşük olduğunu tespit ediyoruz. Bütün çabamız, işte bunların yükselmesiyle, bu mağduriyetlerinin önlenmesidir efendim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Ben sunumunuz için çok teşekkür ederim.

Söz almak isteyen başka kimse var mı?

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Başkanım...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Buyurun.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Yani onu hangi kapsamda değerlendirebiliriz? Bir de Eminevim gibi birtakım şeyler var, ev alma vaadiyle vatandaş gerçekten çok mağdur oluyor. Daha önce de birkaç yıl önce Bursa’da yaşamıştık böyle bir şeyi, yine ülke genelinde de böyle şeyler yaşandı. Onunla ilgili de bir çalışma var mı acaba? Her yerde var çünkü, farklı farklı birçok şirket var ve çok şubeleri var her yerde.

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – O şirketler bir süredir regülasyonsunuz gidiyordu, daha sonra Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu bunları sadeleştirdi, bir kısmını birleştirmek yoluyla bunları regülasyonu tabi tuttu. Şu anda da denetimi Bankacılık Denetleme Kurumunda efendim.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Bir de onunla ilgili geçen dönem burada, hem maket evleriyle ilgili hem de bu devre mülklerle ilgili alt komisyonlar vardı, çok da güzel çalışmaları oldu, raporlar Dilekçe Komisyonunda var. Kesin olmamakla beraber, maket evlerle ilgili zannedersem bir yasal düzenleme de oldu.

SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANI İBRAHİM ÖMER GÖNÜL – Oldu efendim. Ticaret Bakanlığı tarafından maketten ev satışı ve devre mülklerin tamamlanmadan satışı yasaklandı. Geçen sene çıkmıştı diye hatırlıyorum.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Evet, doğru.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Başka söz almak isteyen yok sanırım.

Katkı veren arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

VI.- ALT KOMİSYONLAR

1.- Türkiye’de finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve düzeyinin artırılması konusunda alt komisyon kurulması

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Sayın üyelerimiz, şimdi 1 önerge var, okutup işleme alacağım.

Dilekçe Komisyonu Başkanlığına

Türkiye’de finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve düzeyinin artırılması konusunun ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla bir alt komisyon kurulmasını; alt komisyonun siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında katılmalarını sağlamak üzere Adalet ve Kalkınma Partisine 3, Cumhuriyet Halk Partisine 1, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine 1, Milliyetçi Hareket Partisine 1 üyelik düşecek şekilde 6 üyeden oluşmasını ve bu alt komisyonun 3071 sayılı Kanun’un 8’inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan yetkileri Komisyon adına kullanarak çalışmalarını yürütmesini arz ve teklif ederiz.

Yıldız Konal Süslü

Ahmet Salih Dal

İstanbul

Kilis

Gerekçe:

Komisyonumuza gelen D28-10166 numaralı dilekçede, dilekçi tarafından, bireylerin finansal piyasaların işleyişi konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaları nedeniyle maddi ve manevi zarara uğramalarından bahisle toplumda finansal okuryazarlık konusunda farkındalığın artırılmasına ve yatırımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinin geliştirilmesine yönelik öneriler sunulmaktadır.

Komisyonumuza iletilen bu talep hakkında ilgili bakanlık ve kurum temsilcileri ile yurt dışı merkezli kuruluşlardan bilgi alınması suretiyle talebin ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmesi, ülkemizde finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve yatırımcıların finansal okuryazarlık düzeylerinin artırılması için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla konu hakkında bir alt komisyon kurulması gerekli görülmüştür.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Önerge üzerinde söz almak üyemiz? Yok.

Sayın üyelerimiz, Türkiye’de finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve düzeyinin artırılması konusunda alt komisyon kurulmasına ilişkin önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Değerli üyelerimiz, böylelikle, Türkiye’de finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve düzeyinin artırılması amacıyla Komisyonumuz bünyesinde 6 üyeden oluşan bir alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Komisyon üyeleri için isimlerin siyasi parti partilerimiz tarafından 18 Temmuz 2024 Perşembe günü saat 17.00’ye kadar Dilekçe Komisyonu Başkanlığına bildirilmesini istirham ediyoruz.

V.- KARARLAR (Devam)

2.- Türkiye’de finansal okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve düzeyinin artırılması konusunda kurulan alt komisyon raporları üzerinden Komisyon çalışmalarına devam edilmesi, alt komisyonların gündemlerindeki konularla ilgili ihtiyaç görmeleri durumunda 3071 sayılı Kanun’un 8’inci maddesi kapsamında bilirkişi görevlendirme, idari denetim yapılmasını isteme, yerinde inceleme yapma ve benzeri yetkileri kullanabilmesine ilişkin karar

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Değerli arkadaşlar, teklif edilen alt komisyon marifetiyle dilekçelerin incelenmesini, alt komisyon raporları üzerinden üst komisyon çalışmalarına devam edilmesini, alt komisyonların gündemlerindeki konularla ilgili ihtiyaç görmeleri durumunda 3071 sayılı Kanun’un 8’inci maddesi kapsamında bilirkişi görevlendirme, idari denetim yapılmasını isteme, yerinde inceleme yapma ve benzeri yetkileri kullanabilmelerini tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul

edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizde görüşülecek başka konu olmadığından...

IV.- AÇIKLAMALAR(Devam)

2.- Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'ın, emeklilerin geçen hafta bir sendika aracılığıyla Dilekçe Komisyonuna yaptıkları 100 bin civarındaki imzalı başvurularına ilişkin açıklaması

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Sayın Başkan, gündem dışı...

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Gündem dışı konuşma vardı, çok çok özür dilerim.

Buyurun Sayın Vekilim.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Başkanım, dün dağ fare bile doğurmadı; ülkemizdeki milyonlarca emeklimiz çok ciddi bunalım hâlinde. Yanılmıyorsam, sevgili hocamın 2017’de yaptığı bir araştırmaya dayandırarak verdiği oranların ve tespitlerin aslında daha da arttığı çok ortada. Şimdi, önceki hafta, biliyorsunuz, emeklilerimiz sendikaları aracılığıyla 100 bin civarında imzalı başvurularını Dilekçe Komisyonumuza yaptı. Bu anlamda, içinde yaşadıkları ekonomik, sosyal sorunları, can yakıcılığını hepimiz biliyoruz. Bütün siyasi kimliklerimizden arınarak, milyonlarca insanımızın son çare olarak Dilekçe Komisyonuna başvurmuş olmasını ben son derece kıymetli buluyorum; anayasal bir hak. Yine, Anayasa tarafından güvence altına alınmış olunan 55’inci madde çerçevesinde bu hususların düzenlenmesi gerektiği çok açık. Sizlerden özellikle rica ediyorum: Bu dilekçelerin bir an önce değerlendirilmesi ve Genel Kurula getirilmesi, hep birlikte kafa yorarak “Milyonlarca emeklimiz için ne yapılabilir?” sorusunun yanıtını Komisyonumuz marifetiyle, mevzuat düzenlemesi ise mevzuat düzenlemesi, ekonomik ve sosyal anlamda katkılar sunmaksa bununla ilgili yapılacak girişimlerin sağlanması, bütün siyasal kimliklerden arınarak hepimizin temel görevi diye düşünüyorum. Bu kapsamda, Başkanlık Divanımızın geçen hafta verilen dilekçelerle ilgili bir değerlendirmesi oldu mu ya da ne zaman gündeminize almayı düşünüyorsunuz? Bilgilendirirseniz sevinirim.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Söz konusu dilekçeler kayda alındı, işleme alınmadı. Bir sonraki cetvel için herhâlde listeye alınacak.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Yani ricamız çabuklaştırılması çünkü -siyaset yapmadan konuşuyorum- değişik kurumların yapmış olduğu açlık sınırı araştırmalarının yarısı bir değerde dahi... Ki sevgili hocam o tabiri kullandı, bunu reddediyorum; emeklilerimiz bizim kıdemlilerimizdir, analarımızdır, babalarımızdır, amcalarımızdır -etrafınızda her siyasal kimlikten insanlarımızın olduğu çok açık- emeklilerimiz bütçede yük oluşturmaz. Dün AKP yetkilileri de bu yönde ifade kullandı, Profesör Doktor sevgili İbrahim Hocam da birinci maaşları kastederek o da yük olarak gördü. Emeklilerimizin insan onuruna yaraşır bir maaş alması, bunun sağlanması Anayasa’nın 55’inci maddesine göre devletin temel görevidir. Dolayısıyla bu, bütçe yükü değildir. Zaman su gibi akıp geçiyor, Meclis tatile girecek, ekim dönemine kalma ihtimali yüksek olabilir. Bu kapsamda, gerek bürokratlarımızdan gerekse Başkanlık Divanından daha ivedi bir şekilde bu dilekçelerin değerlendirmeye alınmasını özel olarak rica ediyorum.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Tabii ki Vekilim, biz tatile girmiyoruz zaten.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Onu bilerek söylüyorum çünkü bir düzenleme gerekirse diye dipnotumu düştüm. Zaten Hükümet aslında emeklilere ne söyleyecekse söyledi ve aslında yıl sonuna kadar maaşları belirledi. Tek çare biz bir çözüm üretebilirsek üreteceğiz.

BAŞKAN SUNAY KARAMIK – Teşekkür ederim.

Gösterdiğiniz sabır ve anlayıştan dolayı hepinize çok teşekkür ediyorum.

Yeni kurulan alt komisyonumuzun hayırlı olmasını, sorunlara çare bulmasını diliyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 15.59

